Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг газетаси

4 октябрь, чоршанба, 1995 йил
Сотувда эркин нархда. № 191 (1193)

ЗАМОНАВИЙ БИЛИМЛАР МАСКАНИ

СУРАТЛАРДА: академиянинг очилишига бағишланган тантанали йиғилиш пайти.

А. Тўраев олган суратлар

Мамлакатимиз аҳли ва умуман, жаҳон зиёлилари давлатимиз раҳбари Ислом Каримовнинг 1995 йил 19 апрелда чиққан «Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузурида давлат ва жамият қурилиши академиясини ташкил этиш тўғрисида»ги Фармонини катта қизиқиш ва хайрихоҳлик билан кутиб олдилар. Зотан, истиқлолнинг дастлабки йиллариданоқ фуқаролар осойишталигию сиёсий барқарорликка эришган Ўзбекистонимизда миллий давлатчилик қайта тикланиб, тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Бу жараён, қолаверса, мамлакатда кечаётган ислоҳотлар ҳам, ўз навбатида, бошқарув тизимини такомиллаштириш, раҳбарлик бўғини ишларини фаоллаштириш, раҳбар ходимлар тайёрлашни тубдан яхшилашни тақозо этди.

3 октябрь куни ана шу янги Академиянинг тантанали очилиш маросими бўлди. Ўзбекистон Давлат герби ва байроғи билан безатилган залга республика жамоатчилик вакиллари, академия профессор — ўқитувчилари ҳамда тингловчилари, хорижий давлатлар ва халқаро ташкилотларнинг Ўзбекистондаги ваколатхоналари вакиллари тўпланди.

Республика Президентининг давлат маслаҳатчиси — Академия ректори А. Азизхўжаев тантанали маросимни очиқ, деб эълон қилди. Ўзбекистон Давлат мадҳияси янгради.

Тантанали маросимда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов нутқ сўзлади.

Маросимда Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг парламент ассамблеяси вице-президенти, Бундестаг депутати Вилли Виммер сўз олиб, мазкур илм даргоҳининг очилиши муносабати билан ГФР федерал канцлери Гелмут Кол жанобларининг Президент Ислом Каримовга ва Академия аҳлиги табригини етказди. «Америкэн Интернэшнл груп» компаниясининг бошқарув директори Питер Йу эса Ўзбекистонга хорижий ҳамкорларнинг ишонч ва эътибори ортиб бораётгани хусусида сўзлаб, Марказий Осиёнинг юраги бўлмиш Тошкентда нуфузли маърифат масканининг иш бошлаши бу мамлакат обрўсига янада обрў қўшажагини айтди.

Профессор — ўқитувчилар номидан сўзга чиққан Академия проректори, профессор Нажмиддин Комилов ва Академиянинг илк тингловчилари вакили Бори Алихонов ушбу илм даргоҳи республика ҳукумати, хусусан, юртбошимиз Ислом Каримов маърифатпарварлик жабҳасида амалга ошираётган ишларнинг самараси эканини эътироф этиб, кўрсатилаётган ғамхўрлик учун миннатдорликларини изҳор қилдилар.

Маросим сўнггида Президент Ислом Каримов Академия биносини кўздан кечирди. Илм масканининг илк тингловчилари билан суҳбатлашди.

Маросимда Олий Мажлис Раиси Э.Халилов, Бош вазир А.Муталов, Президентнинг давлат маслаҳатчилари, Бош вазир ўринбосарлари қатнашдилар.

(ЎзА).

ЮКСАК МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР — ТАРАҚҚИЁТ ОМИЛИ

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ДАВЛАТ ВА ЖАМИЯТ ҚУРИЛИШИ АКАДЕМИЯСИНИНГ ОЧИЛИШ МАРОСИМИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Азиз биродарлар!

Қадрли меҳмонлар!

Сизларни, аввало, мамлакатимиз тарихи ва тақдири учун муҳим аҳамиятга молик бўлган воқеа — Давлат ва жамият қурилиши академияси очилиши муносабати билан чин қалбимдан табриклашга ижозат бергайсиз.

Академиянинг номидан ҳам яққол кўриниб турибдики, бундай академиянинг тузилиши дунё харитасида пайдо бўлган, ўзига хос ва ўзига мос йўли билан дадил қадам қўяётган мустақил Ўзбекистоннинг ҳаётида давлат ва жамият қурилиши билан боғлиқ масалаларни ҳал этишга қаратилгандир.

Хонимлар ва жаноблар!

Дўстлар!

Мен мазкур академиянинг ташкил этилишида фаол меҳнат қилган, бу ишга ўзининг салмоқли ҳиссасини қўшган барча кишиларга чуқур миннатдорлик сўзларини айтмоқчиман.

Фурсатдан фойдаланиб, бугунги маросимда иштирок қилаётган азиз меҳмонларимиз — Ўзбекистоннинг янги давлатчилиги барпо этилишида, деморатик ва иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишда бизга ёрдам берган ва кўмаклашаётган кўплаб хорижий давлатлар ҳамда нуфузли халқаро ташкилотларнинг ваколатли вакилларига ташаккур изҳор қиламан. Чунки академиянинг очилиши ҳам ана шу жараёнларнинг мантиқий самарасидир.

Биз мустақиллик йўлини танлар эканмиз, ўз уйимизни бунёд этишда икки асосий тамойилга таянишимизни бошидаёқ эълон қилган эдик.

Биринчи, ва энг муҳим тамойил — биз барча ислоҳотларни ҳаётга татбиқ этишда ўтмишимизни теран ҳис этиб, халқимизнинг руҳиятини, унинг тарихий ва миллий ўзига хос жиҳатларини, анъана ва урф-одатларини, Ўзбекистоннинг буюк халқи ўзининг кўп асрлик бой тарихи давомида тўплаган ажойиб фазилатларни имкон қадар инобатга олган ҳолда иш тутамиз.

Ўтказилаётган ислоҳотларда миллий ва маҳаллий шарт-шароитни назарда тутиш ва акс эттириш биз учун уларни муваффақиятли амалга оширишнинг кафолати бўлиб хизмат қилади.

Иккинчидан, Ўзбекистон бутун дунё учун очиқ ва биз сайёрамизда рўй бераётган жараёнларни теран ва пухта идрок этишга, демократик қурилиш, бозор муносабатларига асосланган хўжалик юритиш борасида ривожланган давлатлар тўплаган улкан тажриба асосида замонавий цивилизация ютуқлари билан танишиш, Европа ва жаҳон ҳамжамиятига янада фаол қўшилишга ҳаркат қиламиз.

Биз турли мамлакатлар иқтисодиётининг ўзига хос тараққиётини катта диққат-эътибор билан ўрганамиз, жаҳон амалиёти ва жаҳон тафаккурида тўплаган энг яхши тажрибаларни ўзимизда қўллашни ор билмаймиз, аксинча, бундай интилишни ҳар жиҳатдан рағбатлантирамиз.

Шу маънода, ўзимиз танлаган йўлнинг энг аввалдаёқ АҚШ, Япония, Буюк Британия, Германия, Франция каби иқтисодий жиҳатдан ривож топган мамлакатлар тажрибасига мурожаат этганимиз, бошқа давлатлар тажрибасини ҳам ўзлаштирганимиз бежиз эмас.

Айни ана шу мамлакатлар тажрибасидан фойдаланиб, биз давлатчилигимиз қаддини тиклаш ва иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш имконини берадиган йўлни топдик.

Биз бундан кейин ҳам хорижий мамлакатларда давлатчилик, сиёсат ва иқтисодиёт соҳаларида рўй бераётган янги ижобий ўзгаришларни қунт билан ўрганамиз ва бундан ўзимизга керакли хулосаларни чиқарамиз.

Ана шу тамойиллар давлат ва жамият қурилиши академияси фаолиятининг асосини ташкил этиши керак. Бунда давлатчилик ва жамият қурилишининг мураккаб ва узоқ йўлини босиб ўтган илғор мамлакатлар тажрибасини ўрганиш ва ўзлаштириш билан бирга, ўз тарихимизни, халқимиз психологиясининг моҳиятини тушуниш фавқулодда муҳим аҳамият касб этади. Айниқса, танлаган ўз тараққиёт ва ислоҳот йўлимиздан тезкорлик билан илгари силжишга **кучли руҳий қувват берадиган миллий маданиятимиз, Шарқ фалсафасининг ҳаётбахш ва теран булоқларидан баҳраманд бўлиш муҳимдир.**

Бошқа жиҳатдан эса, мустақиллик йилларида давлат қурилиши, жамиятнинг ҳуқуқий асосларини шакллантириш, иқтисодиётни тубдан ислоҳ қилиш борасида ўзимизда ҳам амалий тажриба тўпланди.

Биз, бир неча бор такрорлаганимиздек, ислоҳотлар йўлининг бошланғич, энг қийин, шу билан бирга энг муҳим босқичини ўтдик. Олдимизда бу босқични батафсил ўрганиш ва таҳлил этиш вазифаси турибди.

Қандай ишларни амалга ошира олдик, қайси жиҳатларда фаол ҳаракат қилиб, кўзланган мақсадларга эришдик, қаерда депсиниш рўй берди — буни танқидий кўз билан баҳолашимиз ва зарур хулосаларни чиқаришимиз лозим. Ютуқларимиз нимада, камчиликларимиз нимада эканини аниқ билишимиз керак.

Кундалик тиғиз иш давомида бундай муаммоларни чуқур ва атрофлича таҳлил этишга кўпинча вақт етишмаслиги тушунарли, албатта. Академия эса айнан ана шу ишни амалга ошириши, бундай имкониятни яратиши, мамлакатимизда рўй бераётган ўзгаришларни нафақат илмий жиҳатдан, балки икир-чикирларигача ўрганадиган муҳитни шакллантириши даркор. Давлат ва жамият қурилишини асослаш бўйича илмий изланишларни мувофиқлаштириш ва чуқурлаштириш орқали уларга юксак малакали мутахассислар нуқтаи назаридан атрофлича баҳо бериш, уларни янада ривожлантириш йўлларини топиши зарур.

Бу ишда ҳам бошқа мамлакатлар тажрибасига суянишимиз лозим бўлади. Чунки биз ҳозирча бу даражадаги мутахассисларни ўқитиш учун ўз ўқув қўлланмаларимизни, ўз ўқув дастурларимизни яратиб улгурганимиз йўқ. Шунинг учун бу ерда биринчи навбатда бошқарув ходимларини тайёрлайдиган йирик хорижий марказларнинг тажрибаси, дастурлари ишга солиниши даркор. Бу ўринда анчадан буён махсус курслар, марказлар, махсус ўқитиш модулларининг кенг тармоғига эга бўлган Франция, Германия, АҚШ мамлакатлари тажрибасини эслаш кифоя.

Бундан ташқари, Халқаро валюта фонди, Жаҳон банки, Европа Иттифоқи комиссияси каби халқаро иқтисодий ва молиявий ташкилотларнинг институтлари нафақат ўз мутахассисларини, балки собиқ социалистик мамлакатлар учун ҳам ходимларни қайта тайёрлаш бўйича бой тажрибага эга.

Академия — бу оддий ўқув юрти, кадрлар, ҳаттоки раҳбар кадрлар тайёрлайдиган билим даргоҳигина эмас. У янги **тафаккур шаклланадиган, ўзимиз тўплаган ва бошқа мамлакатларда тўпланган илғор тажриба ўрганиладиган, таҳлил қилинадиган ва таҳсил бериладиган марказ бўлиб қолиши керак.**

Худди шулар янги ўқув дастурлари ва қўлланмаларини яратишда асос бўлиши лозим. Улар академиянинг шаклланиш жараёнида вужудга келади.

Мен юқорида таъкидлаганимдек, академиянинг моҳияти унинг номида мужассамлашган. Унда ҳаммаси акс этган: **у бизнинг давлатчилигимиз, фуқаро жамияти қурилишида, сиёсий, иқтисодий тизимларнинг ислоҳ қилинишида, биз олдимизга қўйган мақсадларга эришишда тарихий, ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлиши керак.**

Худди шу сабабли академиянинг низоми, унинг ташкилий, таркибий, ўқув дастури, энг муҳими, кадрлар билан тўлдириш қоидалари, ўқитувчилар ва тингловчиларни танлаш тизими уни ташкил этишдан кўзда тутилган мақсад ва мўлжаллардан келиб чиқиши зарур.

Бу борада жамиятимиз ва иқтисодиётимизни ислоҳ қилишдаги мавжуд муаммоларга ва олдимизга қўяётган асосий вазифаларга яна бир бор тўхталиш мутлақо ўринли бўлади.

Биринчидан, бугунги кунда шу нарса мутлақо равшан бўлмоқдаки, инфляцияни бартараф этиш мамлакатда иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишда биринчи даражали аҳамиятга эгадир. Ҳозирги вақтда бу — асосий муаммодир.

Инфляция даражасини тубдан пасайтирмасдан, инфляцияни кутиш кайфиятини йўқотмасдан туриб иқтисодий таназзулдаги барча нуқсонларни енгиш, иқтисодиётни барқарорлаштириш, корхоналарнинг ишлаб чиқариш ва сармоя жалб этиш борасидаги фаоллигини кўтариш, аҳолининг реал даромадларини ошириш мумкин эмас.

Ушбу йўналишда биз анчагина ишлар қилдик. Республиканинг банк ва молиявий тизими жиддий ўзгармоқда. Тижорат банкларининг яхлит тармоғи вужудга келди. Эмиссияга қарши тартибга солиш бўйича кучли чора-тадбирларнинг амалга оширилиши нархларни янада эркинлаштиришда инфляция даражасини бирмунча қисқартириш имконини берди.

Агар йил бошида инфляция 16 фоиздан ошган бўлса, ҳозирги вақтда у ойига 1 фоиздан сал кўпроқни ташкил қилади.

Бироқ бу кўрсаткич ғоят кескин, муҳим иқтисодий муаммони ҳал этишдаги дастлабки қадамлардир. Бугунги кунда ишлаб чиқилаётган макроиқтисодий мўлжаллар шунга асос берадики, келгуси йилда инфляциянинг ўртача ойлик даражасини тахминан уч баравар қисқартириш мумкин бўлади.

Иккинчидан, давлат мулкини хусусийлаштириш ва мулкдорларнинг ҳақиқий синфини шакллантириш бўйича бошлаган ишимизни охиригача етказишимиз керак.

Хусусийлаштириш масалаларида биз сифат жиҳатидан янги босқичга қадам қўйдик. «Кичик хусусийлаштириш»ни, яъни маҳаллий саноат, савдо ва хизмат кўрсатиш соҳалари корхоналарини давлат тасарруфидан чиқаришни амалга ошира бориб, биз муайян тажриба орттирдик, мутахассислар тайёрладик.

Булар бугунги кундаёқ сезиларли натижаларга олиб келди. Ҳозир миллий даромаднинг ярмидан кўпроғини, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши, савдонинг деярли бутун ҳажмини давлатга қарашли бўлмаган сектор бермоқда. Мазкур сектор узлуксиз ривожланмоқда.

Давлат корхоналарини кенг кўламда акциялаштириш орқали хусусийлаштириш жараёнини тугаллаш яқин келгусидаги муҳим вазифадир. Бу эса, ўз навбатида, Фонд биржасини, қимматли қоғозлар биржаларини кенг ривожлантириш ва эркинлаштиришни, уларни нафақат Ўзбекистонда, балки ундан ташқарида ҳам очишни ва ҳар томонлама тарғиб қилишни тақозо этади.

Ишлаб чиқаришни акциялаштириш, очиқ турдаги акционерлик жамиятларини ташкил этиш аҳолининг барча қатламларини ушбу жараёнга фаол жалб қилиш учун кенг имкониятлар очади.

Мулкдорларнинг ҳақиқий синфини шакллантириш реал ҳақиқатга айланади.

Хусусийлаштириш жараёнини номигагина ўтказиш бизнинг иқтисодий сиёсатимизга зиддир. Бундан кўзланган асосий мақсад — бутун мол-мулкни уларнинг ҳақиқий эгалари қўлига беришдир.

Мулкчилик муносабатлари масалаларида яқин вақтлар ичида қатъий ўзгаришлар амалга оширилиши керак. Мулк ўзининг ҳақиқий эгаси қўлига ўтишига эришиш зарур. Фақат ана шундагина унинг эгаси ушбу мулкни сақлаш ва кўпайтириш учун курашади.

Мулкнинг мулкдорга том маънода хизмат қилишига, унинг мулк эгасига, бутун мамлакатга фойда келтириб, ҳар бир фуқаронинг фаровонлигига хизмат қилишига эришиш зарур.

Ана шундагина пайдо бўлаётган мулкдорлар синфи ўз мамлакатининг иқтисодиётини мустаҳкамлашдан чинакам манфаатдор бўлади, ижтимоий тузумни мустаҳкамлаш ва ҳимоя қилиш, ижтимоий-сиёсий барқарорликни таъминлаш учун барча ишларни қилади.

Иқтисодиётни ислоҳ қилиш жараёнларини ва йўналишларини диққат билан кузатиб бораётган киши, шак-шубҳасиз, кичик ва хусусий тадбиркорлик йўлида очилаётган улкан имкониятларни, берилаётган катта эътиборни кўриб турибди.

Бугунги кунда парламент — Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси қабул қилаётган барча қонунлар, Президент чиқараётган фармонлар ва ҳукумат қарорлари, амалга оширилаётган ишларимиз мамлакатда ушбу соҳани жадал ривожлантиришга қаратилгандир.

Ушбу тадбирлар натижасида пайдо бўлган ўрта ва хусусий тадбиркорлар тоифаси яқин келажакда давлатимизнинг ишончли ва мустаҳкам таянчи бўлади, деб умид қиламиз. Бу таянч қуйидагиларни таъминлайди:

— ички бозорни товарлар билан тўлдириш;

— хорижий сармоя ва энг янги технологияларни жалб этиш;

— аҳолининг, биринчи навбатда, ишлаб чиқарувчиларнинг даромадларини кўпайтириш ва пировард натижада республика аҳолиси аксарият қатламининг турмуш даражасини кўтариш;

ишончим комилки, кичик ишлаб чиқариш ва хусусий бизнеснинг тадбиркорлиги ва изланувчанлиги билан биз жаҳон бозорини рақобатбардошли

(Давоми 2-бетда)

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 3 октябрь куни «Ролета» фирмаси президенти Роландас Лауринайтис бошчилигидаги литвалик тадбиркорларни қабул қилди.

Президент Ислом Каримов Ўзбекистон билан Литва ўртасидаги ҳамкорлик муносабатлари ҳақида сўзлар экан, ҳар икки мамлакатнинг ўзаро савдо-иқтисодий алоқаларида бир қадар тажриба тўпланганини таъкидлади. Литвалик ишбилармонларнинг ўзбекистонлик шериклар билан ҳамкорлик қилиш хоҳиши мамлакатларимиз ўртасидаги алоқалар ривожига муносиб ҳисса қўшади, деди республикамиз раҳбари.

Р. Лауринайтис Президент Ислом Каримовнинг Литва Республикасига ташрифи чоғида бўлиб ўтган учрашувлар литвалик тадбиркорларнинг Ўзбекистонга қизиқишини орттирганини қайд этди. Литва тадбиркорларининг мазкур сафари ана шу ташриф чоғида имзоланган ҳужжатларни ҳаётга татбиқ этиш йўлидаги қадамлардан биридир, деди у.

Суҳбат чоғида банк, енгил саноат ва бошқа соҳаларда ҳамкорлик қилиш, ўзаро савдо-иқтисодий алоқаларни равнақ топтириш билан боғлиқ масалалар юзасидан фикрлашилди.

Қабул маросимида Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари, ташқи иқтисодий алоқалар вазири Ў. Султонов иштирок этди.

(ЎзА).

ОЛИЙ МАЖЛИСДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси Э. Халилов 3 октябрь куни Эрон Ислом Республикасининг Ўзбекистондаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Ҳ. Гулпоёгонийни элчилик ваколати тугаб, ватанига бутунлай жўнаб кетаётганлиги муносабати билан унинг илтимосига кўра қабул қилди.

«БУЮК ИПАК ЙЎЛИ» — ИСТИҚБОЛИ ПОРЛОҚ ЙЎЛ

3 октябрь куни пойтахтимиздаги «Ўзэкспомарказ»да «Ипак йўли бўйлаб сайёҳлик» Тошкент халқаро ярмаркаси очилди.

Мамлакатимизда илк бор ўтказилаётган мазкур ярмарка республикамиз ҳукумати ҳамда «Ўзбектуризм» миллий компанияси ташаббуси билан ташкил этилди.

Мустақил республикамизнинг иқтисодий қудратини оширишнинг устивор йўналишларидан бири сайёҳлик соҳасини ривожлантиришдир. Мамлакатимиз раҳбари Ислом Каримовнинг халқаро туризмни ривожлантириш ҳақидаги Фармони эълон қилингандан кейин мазкур соҳа юксалиш босқичига кирди.

«Буюк ипак йўли» мамлакатлар ўртасида нафақат савдо алоқалари, балки, маданият, технология, илғор ғоялар алмашувида ҳам катта аҳамият касб этган. Бу йўлни биринчи марта немис сайёҳи ва геологи Фердинанд Фон Рихтгофен «Илак йўли» деб атаган эди.

«Ўзбектуризм» миллий компанияси раиси Б. Ҳусанбоев ярмарканинг очилиш маросимида Туронзамин қадимдан Ғарб ва Шарқ мамлакатлари ўртасида кўприк вазифасини ўтаганини таъкидлади.

Ярмаркада 33 мамлакатдан 104 фирма вакиллари иштирок этмоқда. Улар орасида АҚШ, Канада, Россия, Германия, Исроил, Греция, Араб давлатлари, Туркия, Малайзия, Эрон, Ҳиндистон ва Покистон каби кўплаб давлатларнинг сайёҳлик фирмалари вакиллари бор. Уч кун давомида улар сайёҳлик хизмати соҳасида эришилган ютуқлар ва мавжуд муаммолар ҳақида фикрлашадилар. Фирмалар ўртасида ҳамкорликни кенгайтириш юзасидан шартномалар имзоланади.

Ярмарканинг очилиш маросимида Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари, ташқи иқтисодий алоқалар вазири Ў. Султонов иштирок этди.

(ЎзА).

ХАЛҚАРО КОНФЕРЕНЦИЯ ЯКУНЛАНДИ

3 октябрь куни Германиянинг Конрад Аденауэр номидаги жамғармаси ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Стратегик ва минтақалараро тадқиқотлар институти ҳамкорлигида Тошкентда ўтказилган «Германия ва Ўзбекистон: тарихий, сиёсий ва стратегик жиҳатдан қиёслаш муаммолари» мавзуидаги халқаро конференция ўз ишини якунлади.

Конференцияда республикамизнинг хавфсизлик, ташқи сиёсат ва жамият тараққаёти билан боғлиқ масалаларда орттирган тажрибаларини Германия Федератив Республикасида бу борада эришган ютуқлари билан қиёслаш аосида таҳлил этилди.

Анжуманнинг иккинчи кунида тадбир иштирокчилари Ўзбекистон ва германиялик олимларнинг ташқи сиёсатни мафкурадан холи этиш тамойиллари ва сиёсатдаги асосий мезонларга амал қилинишини таъминлаш, хавфсизлик концепцияси миллий манфаатларнинг инъикоси, жаҳон мамлакатлари ташқи сиёсати истиқболлари каби мавзулардаги маърузаларини тингладилар.

Сўнгра маърузалар юзасидан мунозаралар бўлди. Унда Ўзбекистон ҳамда Германия Федератив Республикаси олимлари, Марказий Осиё мамлакатлари ва Россия Федерациясидан ташриф буюрган сиёсатшунослар иштирок этдилар.

(ЎзА).

БУХОРОДА ХАЛҚАРО СЕМИНАР

Бухорода «Ўзбекистоннинг дунё тараққиётидаги ўрни. Бухоро ва жаҳон маданияти» мавзуида халқаро семинар иш бошлади. Бухоро вилояти ҳокимлиги, республика Маданият ишлари вазирлиги, Ўзбекистон Фанлар академиясининг Археология ва тарих институтлари, Россия Фанлар академияси Моддий маданият тарихи институти ҳамкорлигида ташкил этилган мазкур анжуманда Америка, Буюк Британия, Италия, Дания, Германия, Франция, Польша, Россия каби 14 давлат вакиллари иштирок этмоқда.

Халқаро семинар қатнашчиларини Бухоро вилояти ҳокими М. Раҳмонов муборакбод этар экан, мамлакатимизда фан ва маданиятни янада ривожлантириш борасида амалга оширилаётган ишлар хусусида гапириб берди.

Семинар иштирокчилари шўъбаларга бўлиниб, машғулотларни бошлади.

Семинар халқимиз маънавияти ва маданий оламининг бетакрор қирраларини кашф этишга, Шарқнинг боқий зийнати — Бухоройи шарифнинг жаҳон маданияти хазинасига қўшган ва қўшаётган ҳиссасини муносиб баҳолашга хизмат қилади.

(ЎзА).

ЮКСАК МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР — ТАРАҚҚИЁТ ОМИЛИ

(Давоми. Боши 1-бетда)

маҳсулотлар билан таъминлай оламиз. Бизнинг фикримизча, энг муҳими, атрофимизда муҳим ўзгаришлар юз бермоқда — ўзига ишончли, келажакка ишонадиган, мустаҳкам, барча илғор янгиликларни қўллаб-қувватлашга тайёр ижтимоий қатлам — мулкдорлар қатлами ўсмоқда.

Худди шу сабабли биз қонунчилик ва амалий ижрочилик фаолиятимизда тадбиркорларнинг ана шундай тоифасини ривожлантириш учун зарур бўладиган энг имтиёзли шарт-шароитларни ятатамиз.

Учинчидан, **миллий валютани мустаҳкамлаш** ҳозирги даврдаги ва яқин истиқболдаги энг муҳим устувор вазифадир. Миллий валютанинг жорий қилиниши билан ҳаётимизда сифат жиҳатидан янги босқич бошланди. Миллий валюта, бу — мустақиллик рамзидир. Бизнинг муқаддас бурчимиз эса — ўз валютамизни кучли, бутун жаҳонда ҳурмат этиладиган ва бизнесменлар учун жозибадор валюта қилишдир.

Бугунги кундаёқ бизнинг сўмимизни жорий конвертациялаш таъминланмоқда. У етарли даражада барқарордир. Биз келгуси йилдаёқ уни қатъий валютага эркин алмаштирилишини таъминлашга реал яқинлашдик.

Тўртинчидан, чуқур таркибий ўзгартиришлар қилмасдан, биз ўнлаб йиллар мобайнида тўпланиб қолган иқтисодий муаммоларни ҳал эта олмаймиз, номутаносибликларни бартараф қилолмаймиз.

Фаол таркибий сиёсат — бу стратегик вазифадир. У кўплаб инвестицияларни талаб этибгина қолмай, балки келгусида республикамиз иқтисодиёти қандай бўлиши, биз жаҳон бозорига қандай салоҳият билан чиқишимиз тўғрисидаги аниқ тасаввурга эга бўлишни ҳам талаб қилади.

Бу узоқ вақт талаб қиладиган вазифадир, бироқ уни ҳал этишга бугунги кундаёқ киришиш зарур.

Айнан ҳозирги вақтда Ўзбекистоннинг иқтисодий мустақиллигини таъминлаш муаммоси энг долзарб бўлиб турибди. Биз умумиттифоқ меҳнат тақсимотининг салбий оқибатларидан, бошқа постсоциалистик мамлакатларга хомашё ва технологик жиҳатдан боғлиқ бўлишдан мумкин қадар тезроқ халос бўлишимиз зарур.

Бунинг учун бизда тегишли барча табиий, минерал хомашё, иқтисодий ва энг муҳими — интеллектуал салоҳият мавжуд.

Биз бу соҳада ҳам қисқа муддат ичида салмоқли натижаларга эришдик. Ўз олдимизга қийин, бироқ мамлакат тақдири учун муҳим вазифа — энергетика ва ғалла мустақиллигига эришиш масаласини қўйиб, ҳозир бу муаммони ҳал этиш арафасида турибмиз.

Тузилма ўзгаришлари, импорт маҳсулотларининг ўрнини босадиган ишлаб чиқаришни кенгайтириш туфайли республиканинг айрим ресурсларни четдан олиб келишга бўлган эҳтиёжи ҳам сезиларли даражада камайди.

Биз иқтисодиётимизни таркибий жиҳатдан тубдан ўзгартиришга эндигина киришмоқдамиз. Биз ишлаб чиқариш тузилмасини бутунлай қайта кўриб чиқишимиз лозим. Рақобатга бардошли, жаҳон бозорига мўлжалланган тайёр маҳсулот, техник жиҳатдан мураккаб, илм-фан ютуқлари асосида ишланган маҳсулотлар, харидоргир кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш устивор вазифалардан ҳисобланади.

Азиз дўстлар!

Биз яхши англаб олишимиз керакки, **ички сармояларни сафарбар қилиш ва хорижий сармояларни кенг жалб этиш** билангина туб тузилма ўзгаришларига эришиш мумкин.

Бунинг учун биз мақбул ҳуқуқий ва иқтисодий шарт-шароитни яратиб қўйганмиз. Йилдан-йилга хорижий сармоядорларнинг Ўзбекистонга қизиқиши ортиб бораётгани қувончли ҳолдир. Ҳозирнинг ўзидаёқ хорижий капитал иштирокида автомобил, рангли металлар, нефтни қайта ишлаш маҳсулотлари ишлаб чиқариш бўйича йирик корхоналар бунёд қилинмоқда, коммуникация ва алоқа тизимлари қайта қурилмоқда ва янгидан барпо этилмоқда.

Бу маблағлар иқтисодиётимиз тузилмасида ижобий ўзгаришлар юз беришига кўмаклашади. Эришилган ижтимоий-сиёсий барқарорликни, иқтисодий ислоҳотларнинг муваффақиятли амалга оширилаётгани ҳамда республикамизнинг келажагини юксак баҳолаган хорижий сармоядорлар ва сармоя ажратадиган давлатлар ҳозирнинг ўзидаёқ иқтисодиётимизга ҳар йили тахминан бир ярим миллиард доллардан ортиқ сармоя сарфлаш истагини билдирмоқда.

Бизнинг вазифамиз — иқтисодиётимизга қўшилган ҳар бир сўм ёки доллар сезиларли даражада рақобатга бардошли маҳсулот ва моддий неъматга айланишига эришишдан иборат.

Яна бир муаммо, кишилар тафаккурини ўзгартириш, эски қолиплар, энг аввало, боқимандалик кайфиятларидан қутулиш зарур. Жамиятга янгича фикрлай олишга қодир кишилар керак. Биринчи навбатда, ўз иродамизга таяниб, қобилиятимиз ва ишбилармонлигимизга суяниб, ўз куч ва имкониятларимизни тўғри тақсимлаб янги ҳаёт қуришимиз, ҳақиқий келажак учун курашишимиз лозим.

Бугунги кунда гўзал мамлакатимизда маънавий кўтаринкилик кўзга ташланмоқда, жамиятда бунёдкорлик руҳи ҳукм сурмоқдаки, уни ҳар томонлама мустаҳкамлаш зарур.

Мустақиллигимизни мустаҳкамлаш йўлидаги энг катта масала, кишиларимиз дунёқарашида, жамиятимизда ватанга меҳр ғояси биринчи ўринда туриши керак. Ҳар қандай иш асосига миллий орият, миллий ғурур, миллатчилик ёки шовинизмга алоқаси бўлмаган, мана шу мамлакат, мана шу халққа мансублиги учун куч-қувват бағишлайдиган ғурур қўйилиши лозим.

Бу муқаддас тушунчалар миллати ва диний эътиқодидан қатъий назар, мана шу юрт, мана шу муқаддас заминда яшаётган ҳар бир кишининг ҳаёти, онги, қони ва жисмига сингиб кетиши керак.

Ўтмишимиз ва келажагимиз бағишлайдиган мана шу ифтихор туйғуси билан биз янги авлодларни тарбия қилишимиз, ўз миллий давлатимизни қуришимиз лозим.

Давлат қурилиши ҳақида гапирар эканмиз, биз босиб ўтилган йўлни, ҳамма нарса ягона мафкура тазйиқида қотиб қолган догмалар, штамплар ва қолипларга бўйсундирилган собиқ маъмурий-буйруқбозлик тизимини тугатиш юзасидан қилинган ва қилинадиган ишларни танқидий кўз билан кўриб чиқишимиз лозим.

Бу борада ҳозиргача кўпгина иш қилинди, бироқ биз янги давлат ва жамият тузилмаларини шакллантиришда, кўппартиявийликни йўлга қўйишда, сиёсий, ижтимоий ва маънавий тикланишни амалга оширишда, савияни юксалтириш масалаларида, айтиш керакки, ахборот фаоллигини қотиб қолган ҳолатдан чиқариш борасида қилган ишларимиз бу соҳадаги биринчи қадамлардир.

Буни очиқ тан олиш лозим. Бу ўринда социалистик тоталитар тизимдан эркин бозор иқтисодиётига, давлат тузилмаларини демократиялаштиришга ўтиш моделининг ўзини тўла оқлаган тажрибаси амалда мавжуд эмаслигини ҳам қайд этиш адолатдан бўлур эди.

Ҳурматли дўстлар!

Амалга оширилган муайян ишларимизни баҳолаб, олдимизда турган улкан вазифалар хусусида гапирар эканман, ўтказаётган ислоҳотларимиз йўлининг муҳим бир хусусиятига тўхталмоқчиман.

Биз бошданоқ ислоҳотларнинг машҳур моделларидан нусха олишдан воз кечдик. Ўзимизнинг йўлимизни танладик, ислоҳотлар жараёнига асос бўлиши лозим бўлган тамойилларни аниқ белгилаб олдик.

Тўғрисини айтиш керак, бизнинг ислоҳотлар қайси йўналишда бориши лозимлиги масаласига ёндашувимиз ва нуқтаи назаримиз дастлаб хорижда унча хушлангани йўқ. Дастлабки уч йил давомида бизни консерваторликка мойилликда айблаб, бизга иш юритишни ўргатиш ва ҳатто ишимизга тузатиш киритиш майллари ҳам кўриниб турди. Бироқ, ҳаёт ҳамма нарсани жой-жойига қўйди. Бугунги кунда охир-оқибатда ким ҳақ бўлиб чиққани, қайси модел самарали ва прогрессиврок эканига амин бўлиш имкони бор.

Мисол учун оладиган бўлсак, собиқ социалистик макондаги бошқа мамлакатларда ҳақиқий ҳаёт ва шаклланган турмуш тарзини ҳисобга олмасдан, ўзгаларнинг тавсиясига кўр-кўрона эргашиш нималарга олиб келганини ҳамма кўриб турибди.

Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мамлакатларидаги **«Фалаж қилиб даволаш»** билан боғлиқ барча уринишлар давлат бошқаруви таъсири сезилмаслиги, шу билан бирга, бозор иқтисодиётини амалга оширадиган зарур ташкилотлар, яъни бозор инфраструктураси ташкил бўлмаганлиги кўп жиҳатдан салбий натижаларга олиб келиб, бир қанча мамлакатлар учун ҳалокатли оқибатга ҳам айланди. Ислоҳотларни бошлаш пайтида кўпчилик эски нарсаларни тезда бузиб ташлаш, бозор муносабатларига шошилинч равишда ўтиш кишини бир зумда бой қилиб юборади, муносиб ҳаёт кечириш имкониятини яратади, деб ўйлаганлар ҳам оз эмасди.

Бироқ, зарур шарт-шароитнинг мавжуд эмаслиги, бир сўз билан айтсак, ҳаёт ҳақиқатини рад этиш бу каби хомхаёлларнинг рўёбга чиқишига йўл қўймади.

Бошқа мамлакатларнинг аччиқ тажрибаси шуни кўрсатадики, ўтиш даврида дадил чора-тадбирлар билан бозор тузилмаларини ривожлантиришда кўмаклашишга қодир **фаол ислоҳотчи — давлат** зарур экан.

Ҳаётнинг ўзи шуни тасдиқладики, бозорни қўллаб-қувватловчи механизм ва тузилмаларни барпо қилмасдан туриб, тегишли шароит туғдирмасдан туриб, режали иқтисодиётдан бозор тизимига ўтишни амалга ошириб бўлмайди.

Бу вазифаларни ҳал этиш учун эса кучли, қудратли давлат, юксак малакали, ахлоқан баркамол ходимлар керак. Биз оддий ҳақиқатни тушуниб етишимиз керак: бизнинг давлатимиз, жамиятимизни биров четдан келиб қуриб бермайди. Уни ҳаёти ўз ватанининг келажаги билан узвий боғлиқ бўлган биз ўзимиз, шу мамлакат фарзандлари бунёд этамиз. Бу эскича фикрлаш юкидан холи бўлган янги ходимлар тайёрлашнинг ягона тизимини яратишни тақозо этади. Таълим беришнинг, маънавий, ахлоқий ва касб малакаси бўйича тарбиялаш мутлақо янги тизим ишлаб чиқариш зарур. Сифат жиҳатидан бутунлай янги ўқув дастурлари яратилиши даркор.

Биз яхши биламизки, бугунги талабларга бутунлай жавоб берадиган, олдиндан тайёрлаб қўйилган мутахассислар ва раҳбарлар йўқ. Ҳаммамиз ҳам ўтган замондан, ўтган тизимдан чиққанимизни тан олишимиз керак. Ва бизнинг қонимизда эскича қолип, эскича фикрлашнинг муайян асоратлари борлигига ҳам иқрор бўлишимиз шарт.

Шу билан бирга, яхши англаймизки, янгича фикрловчи кишиларни тайёрламасдан, тарбия қилмасдан ўз олдимизга қўйган вазифа ва мақсадларни рўёбга чиқара олмаймиз.

Хўп, масала шундай қўйиладиган экан, табиий бир савол туғилади, яъни янги, замонавий мезонлар билан фикрловчи одамлар, ходимларни тарбиялаш учун, бу ишни давлат йўлига қўйиш борасида нималар қилдик?

Албатта, бизнинг олий ўқув юртларимиз, бошқа илм даргоҳлари давлат қурилишининг бу муҳим соҳасига ёндашувларни ўзгартириш бўйича кўп иш қилмоқда. Ҳаёт тажрибасининг ўзи ҳам бугунги талабни тушунадиган кўплаб раҳбар ва мутахассисларни тарбияламоқда. Бундай мисолларни кўп учратиш мумкин. Лекин, очиғини айтганда, ҳар хил қолиплардан холи, мутлақо янги давлат барпо этиш учун давлат ҳокимияти ва бошқарувини эплайдиган, ижтимоий тараққиётга ривож берадиган, уни мустаҳкамлайдиган мутахассислар ва фидойи одамларни тарбиялашга ҳануз киришганимиз йўқ.

Менинг фикримча, бугунги кунда бу соҳа — кадрлар тайёрлаш иши маблағ сарфлашда энг даромадли бўлган соҳага айланмоқда. Чунки, бу тармоқ эртага ҳар қандай давлатнинг, халқнинг, миллатнинг тараққиёти учун зарур бўлган олтин омил — етук мутахассисларни бера бошлайди.

Бу, албатта, алоҳида мавзу, лекин мен бу гапларни шунинг учун айтяпманки, Академия айнан ана шу масалаларни ҳал этиш мақсадида ташкил қилинмоқда.

Академия ташкил этиш, бу шунчаки орзу, мода ортидан қувиш, янги бир институт ташкил этишга интилиш эмас, балки табиий зарурат, қонуният тақозоси ва ҳаётий эҳтиёждир.

Биз ўтган йиллар давомида тўпланган тажриба ва билимлардан фойдаланиб, маълум маррага етиб келдик. Ислоҳотларни амалга ошириш борасидаги бундан буёнги олға силжишимиз тобора қийин муаммога бориб тақалиши мумкин: у ҳам бўлса — юксак малакали ходимларнинг, энг аввало, давлат ҳокимияти ва бошқаруви, жамоат идоралари, банк ва молия тизимини бошқарадиган даражадаги раҳбарларнинг етишмаслигидир.

Шуни яхши англашимиз керакки, энди пайпаслаб юриб олға силжиш мумкин эмас. **Янги билимларни эгалламасдан туриб, бундан буёғига ҳаракатлана олмаймиз.**

Академиянинг вазифаси фақатгина муайян нафар кадр тайёрлаб беришдангина иборат эмас, балки у ўзининг илмий, педагогик салоҳияти асосида бутун маориф тизимини ислоҳ қилиш учун янги муҳит, янги шароит яратиб бериши лозим.

Хорижда ўқиш учун қанча одам юбормайлик, хорижлик дўстларимиз кадр тайёрлашда қанчалик ёрдам бермасин, биз ўзимизнинг ўқув дастурларимиз ва аҳолини маънавий тарбиялаш дастурларини қайтадан кўриб чиқмас эканмиз, ҳеч нарсага эриша олмаймиз.

Вақт ўтиб бормоқда. Бизнинг ўрнимизни босадиган янги авлод етишиб чиқмоқда. Масаланинг моҳияти улар ҳаётга қандай билим, қандай интеллектуал ва маънавий бойлик, қандай замонавий билимлар билан кириб келишидадир.

Улар қайси ғояларни олға суради? Қандай маънавий қадриятларни афзал кўради? Ахир, гап биз мамлакат тақдирини ишониб топширадиган янги авлод ҳақида кетмоқда.

Ҳурматли мажлис иштирокчилари!

Академиянинг асосий вазифалари аниқ белгилаб қўйилган. Улар энг аввало қуйидагилардан иборатдир:

давлат, ижтимоий ва хўжалик тузилмалари ходимлари орасидан талантли, интеллектуал иқтидорли тингловчиларни танлаб олиш, уларнинг сиёсий, маънавий-ахлоқий ва малака даражасини ошириш, **уларни республикада миллий ва умумбашарий қадриятлар уйғунлиги асосида қурилган ҳуқуқий демократик давлатни ва фуқаролик жамиятини шакллантиришнинг эътиқодли тарафдорлари қилиб тарбиялаш.** Бу академиянинг асосий вазифасидир.

Шунингдек, академия олдига бошқа вазифалар ҳам қўйилганки, улар қуйидагилар билан боғлиқдир:

— раҳбар кадрлар ва мутахассисларни аттестациядан ўтказишнинг янги тизимини ишлаб чиқишда ва жорий этишда қатнашиш;

— давлат ва ижтимоий қурилишни, иқтисодий ривожланишни такомиллаштириш, психология ва социология соҳаларда илмий тадқиқотлар ўтказиш, шунингдек кадрлар сиёсатини такомиллаштириш учун тавсияномалар ишлаб чиқиш;

— кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш муассасалари фаолияти соҳалари бўйича концепциялар, дастурлар, лойиҳалар ва тавсияномаларни экспертизадан ўтказиш.

Шуни ҳам қайд этиш керакки, академияга кадрларимизни тайёрлашда қатнашиш учун хорижий мамлакатларнинг таниқли ўқув ва илмий марказларидан машҳур олимлар ва мутахассисларни жалб этиш ҳуқуқи берилган.

Ўқув жараёнида тингловчиларнинг ривожланган хорижий мамлакатларда тўпланган ижобий тажрибаларни, хорижий тилларни ўрганишга, Ўзбекистоннинг тарихий мероси ва миллий анъаналари соҳасидаги билимларни эгаллашига эътибор қаратилади.

Таълим беришда раҳбар кадрларни ҳар томонлама интеллектуал, маънавий ва профессионал ўстириш масалалари муҳим ўрин тутади.

Биз уларни етакчи хорижий ўқув ва илмий марказларда, халқаро ташкилотлар ва фирмаларда тажриба ўрганишларини ташкил этишни назарда тутганмиз.

Ўқишни муваффақиятли тамомлаганлар раҳбар ходимлар билан таъминлашга резерв бўлиб хизмат қилади.

Муҳтарам дўстлар!

Шунга ишончимиз комилки, бу борада кўп нарса академияда ишлайдиган, ўқитадиган ва унга раҳбарлик қиладиган мутасаддиларга боғлиқдир.

Бу борада ҳам бизда қўйилган талабларга жавоб берадиган тайёр кадрлар, профессор-ўқитувчилар таркиби йўқ. Буни биз тушунамиз.

Шу сабабли, ишонаманки, академиянинг мураккаб фаолияти давомида унинг ўқитувчилар таркиби мустаҳкамланиб ва куч-ғайратга тўлиб боради.

Бировни ўқитадиган, тарбия қиладиган инсон, аввало, ўзи ҳар жиҳатдан баркамол бўлмоғи шарт. Замон талаблари шуки, профессор ва ўқитувчилар ўзларида мавжуд билим ва савия билан чекланиб қолмасдан, хорижий мамлакатлар тажрибасини, биз энди бошлаган йўлни илгари босиб ўтган давлатлар тажрибасини қунт ва сабот билан ўрганиб, мағзини чақиб, ундан кейин ўз талабаларига сабоқ беришлари зарур. Буни амалга оширишда хорижий тилларни пухта эгаллаш керак.

Шу билан бирга, мен академия фаолиятига амалий ишда бой тажриба орттирган олимларимиз ва профессорларимиз, халқаро ва хорижий ваколатхоналар ва элчихоналар раҳбарлари жалб этилишини истардим.

Бугунги ҳаётимизни янгилаш ва ислоҳ қилиш борасидаги ҳар қандай қимматли ғоялар ва фикрлар соҳиблари билан учрашиш, ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, нафақат академия тингловчилари учун, балки унинг ўқитувчилари учун ҳам бутун бир мактаб бўлиши муқаррар.

Бу борада мен сиз, хорижлик ҳамкасбларга ва дўстларга жуда катта умид билан қарайман. Биз хорижий меҳмонларга, Европа ва Америка олимлари ҳамда амалиётчиларига катта умид билдирамиз. Ўзбекистондаги ижтимоий ва давлат қурилишининг барча соҳалари бўйича ўзларининг қизиқарли ғоялари ва тавсияномаларини академия билан баҳам кўришни хоҳлаган Германия, АҚШ, Япония, Россия ва бошқа мамлакатлар билан ҳозирдаёқ келишувлар мавжудлиги бизни қувонтиради ва бу таклифларни миннатдорлик билан қабул қиламиз.

Ишончим комилки, академия аудиторияларидаги ўқитишнинг бундай тизими, олиб бориладиган эркин мулоқотлар ўзининг керакли самарасини ва натижаларини беради, албатта.

Муҳтарам дўстлар!

Биз яхши биламизки, турмушда ҳамма нарсанинг ўрнини ҳаётий зарурат белгилайди. Ҳаётий зарурат бўлмаса, маънавий эҳтиёж бўлмаса, бошланган ишлардан бирон бир самарали натижалар кутиш амримаҳол.

Бугунги кунда халқимиз асрий орзуларининг рўёбга чиқиши ва мустақил давлатчилик асосларини бунёд этиш учун кенг имкониятлар яратилди.

Ана шу имкониятлардан самарали фойдаланган ҳолда биз бой тарихий меросимиз, анъаналаримиз, ижтимоий қадриятлар, давлат қурилиши борасида ривожланган мамлакатлар эришган тажрибаларга таяниб миллий давлатчилигимиз пойдеворини қўйдик. Бозор иқтисодиётига асосланган адолатли жамият, кучли демократик ҳуқуқий давлат қуриш йўлидан босқичма-босқич илгари бормоқдамиз.

Мамлакатимиздаги барқарор тинчлик, миллатлар ўртасидаги тотувлик ва осойишталик, иқтисодий ислоҳотлар ўтказишдаги изчиллик бунинг ёрқин далилидир.

Эндиликда одамларимиз ижтимоий, иқтисодий, маданий ислоҳотлар борасида юргизаётган мустақил давлатчилик сиёсатимиз моҳиятини тобора теран англаб етмоқдалар. Қўлларини ва руҳий-маънавий интилишларини боғлаб турган кўзга кўринмас кишанлардан, мустабидлик асоратидан озод бўлмоқдалар.

Албатта, бу осон ва енгил кечадиган жараён эмас. Бинобарин, оёғи ердан узилган, хомхаёллардан озиқланган собиқ шўролар мафкураси яратган бу кишанларни парчалаб ташлаш, қуллик мафкурасидан халос бўлиш ҳар бир фуқародан мустаҳкам ирода, ўткир сиёсий онг, ватан ва халқ манфаати йўлида фидойилик талаб қилади.

Бугунги куннинг энг муҳим вазифаси — ҳаётимизнинг барча соҳаларида, айниқса бошқарувда, республика миқёсида, вилоят, шаҳар, туман, қишлоқ ва маҳаллаларни бошқаришда, тармоқ бўғинларини идора этишда янгича фикрлайдиган, қийин дамларда масъулиятни ўз зиммасига ола биладиган, ҳаёт билан ҳамқадам юришга қодир, имони пок, билимдон, ишбилармон одамларни топиш, уларга ишонч билдиришдан иборатдир.

Халқимизда «Ўн қўшчига бир бошчи», деган ибора бор. Бунинг маъноси шуки, халқимиз азал-азалдан ўз етакчиларига қаттиқ ишонган, ихлос қўйган.

Шу ўринда бугунги ҳаётимиздаги муайян бир номутаносибликни ҳам очиқ эътироф этишимиз керак. Бошқарувнинг қуйи қатламларида, айниқса, ишлаб чиқариш соҳасида янгиликка интилиш, янгиликни жорий этишга саъй-ҳаракатлар бор, лекин бу олижаноб майл ва ҳаракатлар ўрта ва юқори бўғинларда, хусусан, мамлакат вазирликлари ва идоралари даражасида ўтирган, тўрачиликни ўзларига касб этиб олган лоқайд, эскича фикрлайдиган, ўзини хон, кўланкасини майдон ҳисоблайдиган, янгиликка йўл бермайдиган ношуд кимсаларнинг қаршилигига дуч келмоқда. Бизнинг қатъий фикримиз шуки, бундай кишилар ё танқиддан зарур хулоса чиқариб, тез орада ўз фикр ва савияларини ўзгартирадилар, ёинки биз уларнинг бутунлай бахридан ўтамиз.

Шонли тарихимизда буюк давлатчиликка асос солган соҳибқирон Амир Темур ўз тузукларида: **«Тажрибамда кўрилганким, ишбилармон, мардлик ва шижоат соҳиби, азми қатъий, тадбиркор ва ҳушёр бир киши минг-минглаб тадбирсиз, лоқайд кишилардан яхшидир. Чунки тажрибали бир киши минг кишига иш буюради»**, деб ёзган эди.

Азиз дўстлар! Халқимиз мустақил мамлакатимиз келажагига катта умид ва ишонч билан қарамоқда. Бу катта умид ва ишон замирида бой тарихимиз, беқиёс маънавий меросимиз, адолатли жамият қуриш асослари, жонажон Ўзбекистонимизнинг Оллоҳ Таолло инъом этган табиий бойликлари, томирида улуғ аждодлар қони жўш ураётган ёш авлод салоҳияти мужассам.

Ана шундай эзгу орзу-ҳаварларимиз ижобат бўлишига давлат ва жамият қурилиши академияси ҳам муносиб ҳисса қўшади, дея ишонч билдиришга ижозат бергайсиз!

Барчангизга мустаҳкам соғлиқ, ўқишларингизда омад, илмий-педагогик фаолиятларингизда янгидан-янги муваффақиятлар тилайман!

«Наманганагаз» бошқармаси қошида водийда ягона бўлган газ ўлчагичларни созлайдиган лаборатория очилди.

Суратда: «Наманганагаз» бошқармаси бошлиғи Зоҳиджон Тожибоев (ўртада) газ ўлчагичларни созлаш лабораторияси мудири Анвар Подморев ва ишчи Собит Ғаниев билан.

Т. ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Бир хат изидан

ҒАНИ АКАНИНГ ИЗТИРОБИ

Ғани аканинг ҳаловати бузилганига бир йилдан ошди. Мана шу давр мобайнида чеккан азобу уқубатлари уни ўн йилга қаритди. Ғам-ташвишдан кўзлари чўккан, кўнглига чироқ ёқса ёришмайди.

Ғани акани шу куйга солган фарзанд доғи. Бундайин ҳолга тушиш ота-она учун нақадар оғир эканлигини изоҳлаб ўтиришга ҳожат йўқ. Шу сабабдан бўлса керак, ҳаётнинг аччиқ-чучугини татигани қарияларимиз «Ҳеч кимни фарзанд доғини кўргулик қилмасин», дейишади.

Самарқанд туманидаги Робима Қосимова номли жамоа хўжалигининг Миришкор қишлоғида яшовчи Ғани Бердиев ва Қурсия Бердиеванинг «Халқ сўзи» газетаси таҳририятига йўллаган мактубидан:

«Ўтган йили бошимизга оғир мусибат тушди. 1994 йил 6 июль куни ўғлимиз Бердиев Аҳлиддин эрталаб ишга кетганича уйга қайтиб келмади. Шу тунни ота-она мижжа қоқмай ўтказдик. Фақат эртаси куни Аҳлиддиннинг Самарқанд шаҳар Марказий касалхонасининг нейрохирургия бўлимида оғир аҳволда ётганлигидан хабар топдик. Маълум бўлишича, 6 июль куни ўғлимиз Узоқ Бўриев, Анвар Нормуродов ва Қобил Ғайбуллаев исмли йигитлар билан бирга бўлган. Кечқурун хўжалик марказидаги Қайнама қишлоғидаги У. Бўриевнинг ҳеч ким яшамайдиган уйида ўтиришган. Улар қасддан ўғлимизни иккинчи қаватдан пастга итариб юборишган...»

Биз мактубнинг асосий мазмунини ихчамлаштириб баён қилдик, холос. Аслида эса беш варақдан иборат бу шикоят хатида воқеа тафсилоти батафсил ёритилган.

Хўш, энди Ғ. Бердиев нега милиция ва прокуратура органларига мурожаат қилмасдан, газетага шикоят йўллабди, деган савол туғилиши табиий. Ҳамма гап шундаки, бу иш юзасидан бир эмас иккита — Самарқанд тумани ва Самарқанд шаҳри прокуратуралари тергов олиб борган. Лекин ҳар гал терговчилар, «Ҳеч ким жиноят содир этмаган, Аҳлиддин Бердиев маст ҳолатда ўзи иккинчи қаватдан тушиб кетган» деган тўхтамга келишмоқда. Аммо ҳар сафар вилоят ёки республика прокуратураси ушбу воқеа бўйича жиноят иши қўзғатишни рад этиш тўғрисидаги қарор асоссиз эканлиги сабабли уни бекор қилиб, қайта текширишга юбормоқда.

Ғани ака, боламни аввал роса савалашиб, кейин иккинчи қаватдан ташлаб юборишган, деб даъво қилади. Бу даъвонинг тўғри ёки нотўғрилигини аниқлаш терговчиларнинг иши. Аммо А. Бердиевга биринчи тиббий ёрдамни кўрсатган «Тез ёрдам» врачи ва ҳамширасидан маълумот олишмаган. Шаҳар «Тез ёрдам» станциясидаги 6 июль куни тўлдирилган 116 рақамли «Чақирув варақаси»да ёзилишича соат 21.10 да кимдир «бир киши зинапоядан тушиб кетди» деб қўнғироқ қилган. Орадан тўққиз минут ўтгач, «Тез ёрдам» воқеа содир бўлган жойга етиб борган.

— Биз келганимизда А. Бердиев йиқилган жойидан 12-20 метр узоқликка ўтказилган экан, — дейди «Тез ёрдам» врачи Қ. Назаров. — У беҳуш ётарди. Кўкрак қафаси, қорни жароҳатланган, бўйнида, бошида, умуртқасида шишлар бор эди.

Бу гаплар врач тўлдирган «Чақирув варақасида» ҳам қайд этилган. Ярим соатлик муолажадан сўнг улар беморни шифохонага етказиб келишган. Лекин шу тунда Аҳлиддиннинг олдига ота-онаси эмас, ўша хонадонда у билан бирга бўлган У. Бўриевнинг акаси келиб шу ерда қолади. Нега энди у шундоқ қўшниси бўлган Ғани акага хабар бермаган? Ўша кечаси қўли ишламай ётган Аҳлиддин номидан тушунтириш хати ҳам ёзилган.

А. Бердиев шу ётишда роса уч ой азоб чекиб, 1994 йил 8 октябрда ҳаётдан кўз юмди. Боласи тирик пайтда воқеани батафсил текширтиришдан кўра, фарзандини даволатиш ташвишида юрган ота-она прокуратура ва милицияга боришга вақтида имкон топиша олмади. Ўлимидан сўнг боришганда эса, энди уни қабрдан кавлаб олиб суд тиббиёт экспертизасини ўтказамиз, дейишди. Ғани ака «Нега ахир бу текширув у тириклигида ўтказилмади» деган саволига аниқ бир жавобни эшитмади. Ҳолбуки, бу воқеа юзасидан тергов ишлари июль ойида бошланган эди.

— Ўғлим тириклигида терговчидан ўша йигитлар билан юзлаштиришни сўраган, — дейди Ғани ака. — Лекин Самарқанд тумани прокуратураси терговчиси Бойматов бунга эътибор қилмаган. Чиндан ҳам Аҳлиддин ҳаётлигида қанча масалага аниқлик киритиш мумкин эди. Ҳозирда эса бир-биридан чалкаш гаплар билан бу иш умуман ёпилиш арафасида.

Хуллас, Ғани ака изтиробларининг чеки йўқ. Лекин ҳар нима бўлганда ҳам бир йилдан буён давом этаётган бу муаммо албатта ўз ниҳоясини топади, деб ишонамиз.

М. МУҚИМОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Битирувчи курс талабалари ва дипломли шахслар учун АҚШ университетлари аспирантурасида ўқиш имкониятлари

The 1996 Edmund S. Muskie Fellowship Program

The U.S. Government is pleased to announce the 1996 Edmund S. Muskie Fellowship Program which provides grants to citizens of the NIS countries. The Program is funded and supervised by the United States Information Agency, and is administered by ACCELS, IIE, IREX, and the Soros Foundation. The Fellowship offers the opportunity to pursue one or two years of graduate study in the following fields:

business administration **economics**
public administration **law**

The Fellowship will provide financial assistance to qualified individuals from the NIS countries who lack sufficient funding to enroll in graduate programs at US institutions. Fellows may have the opportunity to seek an eight to twelve-week summer internship for practical training in the field of specialization. A number of the one-year placements for the Muskie Fellowship will be non-degree professional development awards designed for individuals with a minimum of three years work experience in the field they will study in the US. Depending on the type of program and field of specialization, the other Muskie Fellowships may lead to a graduate degree or certificate from a US institution.

Under the terms of the grant and the laws governing the student visa required for participation in the programs, Fellows must return to their home country immediately upon completion of the program for a period of at least two years.

Competition for the Fellowship is merit-based and open to anyone who meets the specific criteria. The complete list of eligibility requirements and selection criteria are included in the applications and are available from the advising centers and representational offices listed below. Partial criteria are listed here.

- *citizen of NIS countries;*
- *lacking a source of funding for study in the US or access to another US-based training program;*
- *under the age of 40 at the time of application deadline (November 15, 1995);*
- *hold an undergraduate degree (four or five-year program) with good academic standing by the start of the proposed academic program in the United States in summer 1996;*
- *proficient in spoken and written English at the time of application; all semifinalists will be required to take TOEFL; and*
- *able to demonstrate professional aptitude and leadership potential in the field of specialization.*

Applications can be obtained from one of the advising center of representational offices listed below. Deadline for application is **November 15, 1995**. Late or incomplete applications will not be considered.

ACCELS Office:
16-A Lakhuty St.,
7th Floor, Room #716
Tashkent 700015, Uzbekistan
Tel: (3712) 56-55-47

IREX Office:
88 Khurshid St., Apt.42
Tashkent, Uzbekistan
Tel: (3712) 35-21-71

ACCELS Educational Advising Center:
80 Uzbekistan St.,
1st Floor, Room #112
Tel: (3712) 45-80-56

Samarkand Branch of ACCELS:
39 Amir Temur St.,
Samarkand, Uzbekistan
Tel: (3662) 35-67-80

Nukus Branch of ACCELS:
3 Karakalpakstan St.,
2nd Floor, Nukus
742000, Karakalpakstan
Tel: (36122) 2-60-06

Namangan Branch of ACCELS:
4 Mashrab St., 4th Floor
Room #421, 422
Namangan, Uzbekistan
Tel: (36922) 6-27-50

«Оқ олтин» — 95

Деҳқонбой Жуманазаров: РЕЖАНИ САККИЗ ИШ КУНИДА БАЖАРДИК

ЭСИМИЗДА бор, Деҳқонбой ота бошлиқ бригада ўтган йилги мавсумда ҳам пахта тайёрлаш режасини Тошкент вилоятида биринчи бўлиб бажариб, мукофотга рангли телевизор олганди. Яқинда Бўка туманидан яна хушхубур келди. Бригада бу йил ҳам вилоятда биринчи бўлибди, режа бор-йўғи саккиз иш кунида уддаланибди.

ОТАНИ табриклаш учун Барат Умаров номли жамоа хўжалигига бордик. Идорада отани «асл деҳқон» дея таърифлашиб, шаънига илиқ-иссиқ гаплар айтишди. «Меҳнат қилган элда азиз» деганларича бор экан. Туманда уни танимайдиган киши йўқ. Ман-ман деган раислар, ҳатто ҳокимлик раҳбарлари ҳам ундан маслаҳат олиб туришади. Чунки тахмини доим тўғри чиқади, маслаҳати ҳар қандай муаммони ҳал этишда, оғир вазиятдан чиқишда, албатта, асқотади. Зеро, қишлоқ хўжалик соҳасида ишлаётганига ярим асрдан ошди. «Юз марта эшитгандан бир марта кўрган афзал» деганларидек, ота бошлиқ бригада даласига йўл олдик. Турли нав узим ишкомларию қуюқ дарахтлар соя ташлаб турган шийпон саранжом-саришта, «Томорқа»да сабзавот экинлари ғарқ пишиб ётибди. Картошканинг авжини айтмайсизми. Бу ерда ҳам асл деҳқоннинг қўли яққол кўриниб турибди.

Пахтазорга кўз ташлаймиз. Давлатга 105 тонна хомашё сотилиб, режа уддаланган бўлса-да, пайкаллар ҳали оппоқ.

— Ажабланманг, — дейди бригадир, — ерларимиз унумдор. Парвариши обитобида бўлса, ҳар қандай экин баракали ҳосил бераверади. Ўн беш йил илгари бу жойлар тўқай эди десам ишонмасангиз керак. Уни унумдор экинзорларга айлантиргунимизча, ҳазилакам тер тўкмадик. Тоққа чиқмасанг дўлона қайда, деганларидек чеккан заҳматларимиз мўмай даромад келтираяпти. Яна камида 25 тонна пахта топширамиз деб турибмиз.

Шу пайтгача бригада кичик корхона ва цех очганини эшитмагандик. Ота бошлиқ жамоа бу борада ҳам биринчи бўлибди. Бу ерда шлакоблок чиқарадиган цех ишлаб турибди. Буғдой тортадиган сувтегирмон, шолини оқлайдиган тегирмон қуришипти. Бўка шаҳрида яшаб, далада ишлайдиганларнинг оғири енгил бўлиб қолди. Улар шу пайтгача ун ва гуручни дўконлардан харид қилишарди. Энди хўжаликлар бераётган ўз улушларини шу тегирмонга олиб боришяпти.

Ҳозир пахтакорнинг куни туққан мавсум. Ёруғ кунни далада ўтказади. Бригадир масаланинг бу томонини ҳам пухта ўйлаган экан. Шийпонда ҳар куни иссиқ овқат текин. Иссиқ нон ҳам шийпонда ёпилади.

— Илгари партиянинг шиори бўларди «Дала шийпони — деҳқоннинг иккинчи уйи» деган. Қаёқда. Бундай кунлар мана энди келди, — дейди ота.

Тўғри гап. Бригада аъзоларининг рўзғорига яраётган картошка, мева, сабзавот ҳам шийпоннинг атрофидаги томорқада етиштирлаяпти ва арзимаган нархда сотиляпти.

— Хуллас, нафақат пахта, бошқа экинлар ҳосили ҳам тўла йиғиштириб олинмагунча, кундузи далани тарк этмаймиз, — деди бригадир. — Тўғри, кеч қоронғусида уйга қайтаётганимизда бироз ҳорғинлик сезамиз, аммо руҳимиз тетик бўлади. Чунки кунимиз бекор ўтмаганини биламиз.

А. ЙЎЛДОШЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Ҳозирги пайтда етиштирилган ҳосилни йиғиб-териб олишдан ҳам муҳимроқ иш йўқ. Бироқ, катта ҳосил кетидан қувилаётганда майда-чуйда бўлиб кўринган исрофгарчиликларга йўл қўймаслик ҳам керак. Чунки, «тома-тома кўл бўлур»...

Наманган вилояти прокуратураси ўтказган текширишлар вилоятдаги кўпгина хўжаликларда пахтани исроф қилишга йўл қўйилаётганини кўрсатди. Мисол учун, Мингбулоқ туманидаги «Хоразм» жамоа хўжалиги тракторчиларидан бири ҳосилни пахта тозалаш заводига олиб бораётиб, йўлда 15 килограмм пахтани тўкиб-сочиб кетган. Бу йўлда кўнига битта эмас, ўнлаб тракторда пахта ташилади...

Пахта ташилаётгандагина исроф қилинаётгани йўқ. Хом ган. Унинг ҳамқишлоғи А. Тожибоев ҳам молини пахтазорда боққан. Хўжаликка етказилган зарар 5390 сўмни ташкил этди. Прокуратура қарорига кўра энди улар бу пулни ёнларидан тўлайди.

Вилоятнинг бошқа — Уйчи, Чуст, Наманган туманларида ҳам бундай ҳоллар аниқланди.

Прокуратура ходимлари пахтакорлар меҳнатига ҳақ тўлашнинг ташкил этилиши билан ҳам танишдилар. Ҳамма жойда теримчилар билан ҳар

ҲОСИЛНИНГ МИСҚОЛИ ҲАМ НОБУД БЎЛМАСИН

ҳосилни териш ҳоллари ҳам кенг тарқалган. Бригадирларнинг назорат қилмаслиги туфайли сифатсиз пахта териш ҳоллари ҳам учраб туради. Мана шундай «Икир-чикир»лар туфайли хўжаликлар минглаб сўмни йўқотмоқда. Тўрақўрғон туманидаги «Намуна» жамоа хўжалиги бригадаларидан бирида пахта пала-партиш терилган. Прокуратура ходимлари хўжаликка етказилган зарарни минг сўмдан ошиқроқ деб баҳолади.

Айрим кишилар пахта майдонларидан мол боқиш учун фойдаланмоқда. Поп туманидаги «Дўстлик» жамоа хўжалигининг пахтазорида шу қишлоқлик М. Абдувоҳидовнинг иккита сигири ўтлаб юр-

беш кунда ҳисоб-китоб қилинмоқда. Бироқ, бу борада ҳам тартиб бузилишлари мавжуд. Тўрақўрғон туманидаги «Намуна» жамоа хўжалигида пахтакорлар билан вақтида ҳисоб-китоб қилинмаётгани аниқланди. Бунга 3-Наманган пахта тозалаш заводининг хўжаликка пулни ўз вақтида ўтказмагани сабаб бўлган. Чорток туманининг Навоий номидаги жамоа хўжалиги ҳам теримчилардан юз минг сўмга яқин қарз бўлиб қолган.

Прокуратура ходимлари бу йилги йиғим-терим мавсумида аниқланган нуқсонларга керакли баҳо бердилар. Текширишлар давом этмоқда.

(ЎзА).

Оққўрғон туманидаги С. Сегизбоев номли давлат хўжалигининг 4- агрофирмаси далаларида терим суръати кун сайин авж олаяпти. Суратда (чапдан) илғор теримчилар Д. Мирзалиева, Г. Одилбекова, Ж. Мирзалиевалар кунига 100-120 килограм пахта теришаяпти; бригада бошлиғи Нўъмон Равшанов.

Зулфиқор Тоғой ўғли олган суратлар.

ОЛАМДА НИМА ГАП?

КЎПЧИЛИК ҚАРШИ

Франциянинг Тинч уммонида ўтказган навбатдаги ядро синови кўплаб мамлакатлар норозилигига сабаб бўлмоқда.

Австралия бош вазири Пол Китинг ушбу ядро синовини қаттиқ қоралади. Ўз сафига 16 давлатни бирлаштирган Жанубий Хитой форуми аъзолари эса Франциянинг мазкур ҳаракати Париж ва Тинч уммони давлатлари ўртасидаги муносабатларга салбий таъсир этишини таъкидлаган. Мазкур фикрга Янги Зеландия бош вазири Жеймс Болжер ҳам қўшилган.

1997 ЙИЛ ЯНВАРИГАЧА

Италия парламентининг депутатлар палатаси Россия Федерацияси билан Европа Иттифоқи ўртасидаги ҳамкорлик битимини тасдиқлаш масаласини муҳокама этишга киришди.

Мазкур битимга биноан, Россия Европа Иттифоқига аъзо 15 давлатнинг савдодаги шериги дея ҳисобланиши керак. Италия парламентининг таъкидлашича, Европа Иттифоқи ва Россия 1997 йил январигача ядро материаллари билан савдо қилиш қоидалари бўйича махсус битим лойиҳасини муҳокама этиши керак.

ҲУЖЖАТ ИМЗОЛАНДИ... ОТИШМА ТЎХТАГАНИ ЙЎҚ

Чеченистонда ўт очишни тўхтатиш ҳақида ҳужжат имзоланганига қарамай, Россия ҳарбий қисмларига ҳужум қилиш ҳоллари давом этяпти.

Куни кеча Россия Федерал кучлари 22 марта ўққа тутилди, деб хабар тарқатди Чеченистондаги федерал кучларнинг матбуот хизмати. Жалка қишлоғида ҳарбий автомашиналар карвони ўққа тутилиши натижасида 2 нафар ҳарбий хизматчи ва 1 зобит жароҳат олган. Сержен-Юртда эса «Краз» автомашинаси минага учраган.

ЖАНГАРИЛАР ВАЗИЯТНИ КЕСКИНЛАШТИРАЯПТИ

Жазоирда Ислом жангарилирининг қўпорувчилик ҳаракатлари сусаймаяпти.

Куни кеча жангарилар мамлакат жанубидаги Лагуат вилоятида йўловчи автобусга ҳужум қилди. Оқибатда 18 киши ҳалок бўлди ва 15 киши жароҳат олди.

ТЎФОН

Ўтган якшанба куни Филиппинда мисли кўрилмаган тўфон юз берди.

Филиппин миллий мудофаа вазири Ринато де Вилья мазкур «Сибиль» тўфонини умуммиллий миқъёсдаги фожиа, деб атади. Тўфон оқибатида 100 дан ортиқ киши ҳалок бўлган.

ЯНА ЕР СИЛКИНДИ

Ўтган якшанба куни кечқурун Туркиянинг Анқара шаҳридан 200 километр узоқликдаги Афьон вилоятида кучли зилзила юз берди.

Дастлабки маълумотларга кўра, 20 дан зиёд киши қурбон бўлган, 150 нафарга яқин киши эса жароҳатланган. Айни пайтда қутқарув ишлари олиб борилмоқда.

Ҳокимиятлар, вазирликлар ташкилотлар ва хўжаликлар раҳбарлари диққатига!

Меҳнат илғорлари, фахрийлари ва мураббийларни рағбатлантириш, байрамлар муносабати билан муносиб фуқароларни мукофотлаш учун «ФАХРИЙ ЁРЛИҚ» бланкалари тайёрлаганмиз. Тақдирлашнинг бу тури бир умрга илиқ эсдалик бўлиб қолади.

Матбуотни қўллаб-қувватловчи Жамғарма.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-уй.
тел: 44-37-87.

«Ўзнефтгаз» миллий корпорацияси «ЎЗИТИГАЗ» газдан фойдаланиш илмий тадқиқот институти директори **Дилшод АҲМЕДОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур таъзия билдиради.

Тошкент шаҳар Юнусобод тумани ички ишлар бошқармаси шахсий таркиби ИИБ бошлиғи муовини, милиция подполковниги М. Х. Раҳимовга онаси **Жумхура АМИНЖОН қизининг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Хизмат

ҲАМ ҚУЛАЙ, ҲАМ АРЗОН

Бундан уч йил аввал республика Алоқа вазирлиги Американинг «Интернейшнл коммюникейшн групп» фирмаси билан ҳамкорликда пойтахтимизда мижозларга ўта замонавий радиотелефон алоқа хизмати кўрсатадиган «Ўздунробита» қўшма корхонасини ташкил этган эди. Ўтган вақт мобайнида марказий телефон тармоқлари станциясининг учдан бир қисми замонавий технологиялар билан жиҳозланганлиги туфайли унинг ишлаб чиқариш қуввати қарийб уч баравар ошди. Ҳозирги кунда уяли телефон станциялари Хоразм, Самарқанд, Қашқадарё ва Бухоро вилоятларида ҳам ишлаб турибди. Айниқса, жойлардаги ҳокимиятлар билан ҳамкорликда республикамизнинг транспорт магистрал йўлларига яқинроқ бўлган вилоятларда бу борада кенг ишлар амалга оширилаётир. Бу эса ўз навбатида абонентлар сонининг кўпайишига имконият яратмоқда. Чунки алоқа тармоғининг бундай замонавий тури раҳбар шахслар ва ишбилармонлар учун жуда қўл келади. Бироқ шу нарсани очиқ айтиш жоизки, йўл телефонини харид қилишга ҳамманинг ҳам қурби етавермайди. Ана шу масалани атрофлича ўрганиб чиққан «Ўздунробита» қўшма корхонаси ўзининг молиявий аҳволидан келиб чиққан ҳолда мижозларнинг талабини қондириш мақсадида сўзлашиш ҳақини босқичма-босқич камайтириб бораяпти. Масалан, 1993 йилнинг апрелидан бошлаб зарур номерга қўнғироқ қилмоқчи бўлган киши бепул алоқага чиқиш имкониятига эга бўлди. Шунингдек, янги алоқа тармоғига уланган ташкилотлар бир нечта телефонга эга бўлган бўлса, улар ўзаро телефонда сўзлашганда фақат битта номердан ҳақ ундириш белгиланди. Бундан ташқари, 1994 йилнинг октябридан телефон тармоқларини улаб, ўрнатиб бериш 25 фоизга арзонлаштирилди, радиотелефон аппаратларини таъмирлаш, ускуналарни алмаштиришнинг хизмат ҳақлари ҳам 2—3 баравар туширилди. Бу йил эса телефондан фойдаланиш вақти 30—40 фоиз камайтирилди.

1995 йилнинг 1 октябридан бошлаб «Ўздунробита» қўшма корхонаси абонентларга яна бир қулайлик яратди. Яъни кечаси соат 23.00 дан тонгги 7.00 гача телефон тармоқларидан фойдаланган шахслар 35 фоиз арзон нархда ҳақ тўлашади.

Хуллас, «Ўздунробита» қўшма корхонаси мижозларнинг талаб ва эҳтиёжига қараб, телефон алоқа тармоқларининг нархини доимий равишда тушириб бораверади.

Ҳурматли хусусий абонентлар ва омадли бизнесменлар, сиз уяли телефон тармоғидан фойдаланишни йўлга қўйсангиз, ҳам иқтисодий наф кўрасиз, ҳам қимматли вақтингизни тежайсиз. Бу эса келажакда ишларингизнинг янада унумлироқ бўлишини кафолатлайди.

Б. ОСТОНАҚУЛОВ.

ТАШКИЛОТ

Тошкент шаҳридаги омбордан қуйидагиларни таклиф қилади

Марка	кВт х об/мин.	Баҳоси (сўм)	Марка	кВт х об/мин.	Баҳоси (сўм)
АИР 56	0.18х3000	1.750	АИР 90	3х3000	5.334
	0.25х3000	1.750		2.2х1.500	5.096
	0.12х1.500	1.750		1.5х1000	5.334
АИС 71	0.37х3000	2.590	АИР 100	4х3000	6.650
	0.55х3000	2.590		5.5х3000	7.518
	0.25х1500	2.590		2.2х1000	7.350
	0.37х1500	2.590	АИР 132	11х3000	31.640
АИР 71	1.1х3000	3.444		7.5х1500	24.640
	0.55х1500	3.108	АИР 160	15х1500	34.160
	0.37х1000	3.024		11х1000	33.880
АИР 80	1.5х3000	3.710		15х1000	38.080
	2.2х3000	3.920	АИР 180	22х3000	56.700
	1.1х1000	4.060		15х750	59.360
	1.5х1500	4.270			

Телефон: 66-00-44. Факс/тел.: 66-00-48.

Бартер йўли билан алюминий, эмалли сим сотиб оламиз.
Буюртмачиларнинг вакилига мукофот тўланади.

UZDUNROBITA
cellular

УЯЛИ РАДИОТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

"Ўздунробита" қўшма корхонаси эслатиб ўтади: уяли радиотелефон алоқасидан фойдаланиш тўғрисидаги шартномага мувофиқ ва Ўзбекистон Республикасида амал қилаётган қонунлар (Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1995 йил 12 майдаги "Халқ хўжалигида ҳисоб-китоблар ўз вақтида ўтказилиши учун корхона ва ташкилотлар раҳбарларининг маъсулиятини ошириш борасидаги чора-тадбирлар тўғрисида" ги Фармони) асосида **абонентлар кўрсатилган хизмат учун счёт олганларидан сўнг 10 кунлик муддат ичида "Ўздунробита" қўшма корхонасига ҳақини тўла миқдорда тўлашлари керак.**

Қонунда хизмат ҳақининг камида 15 фоизини олдиндан тўлаш лозимлиги назарда тутилган.

Ушбу талаблар бажарилмаса, ёки ўз вақтида бажарилмаса, абонентлар уяли алоқа тизимидан узиб қўйилади ва улардан дебитор қарзлари суддов йўли билан мажбурий ундириб олинади.

Ҳурматли уяли телефон алоқаси абонентлари !

"Ўздунробита" қўшма корхонаси алоқа тизимидан узиб қўйиш ва даъво маълумотларини суддов органларига оширишга йўл қўймаслик учун **Сизлардан** ўз мажбуриятингизни батартиб бажаришингизни, **хизмат ҳақини ўз вақтида ва ҳаммасини тўлашни, уяли телефондан фойдаланганлик учун мавжуд қарзларини 10 кунлик муддатдан кечиктирмай тўлашни сўрайди!**

"Ўздунробита" қўшма корхонаси дирекцияси.

ИСТЕЪДОДЛАР — БЕБАҲО БОЙЛИГИМИЗ

Маънавият, маданият, истеъдод қадрланган жамиятда ижтимоий тараққиёт юксак бўлиши — тарих синовларидан ўтган ҳақиқат. «Илғор зиёлилар, олимлар, ёзувчилар, санъат ва маданият арбоблари, руҳонийлар ислоҳ қилиш сиёсатини астойдил ёқлаб чиқмоқдалар. Шу боисдан ҳам бизнинг маънавий ҳамда ақлий имкониятларимиз беқиёс мустаҳкамланди. Мамлакатда умуммиллий ақлий ва маданий макон вужудга келтирилмоқда», деб таъкидлайди республикамиз Президенти Ислом Каримов «Ўзбекистон иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш йўлида» китобида. Дарҳақиқат, истиқлол туфайли бошланган янгиланиш жараёни Ўзбекистонга барча жабҳалар қатори миллатнинг, халқнинг бебаҳо гавҳарлари бўлмиш истеъдодларини, айниқса, ёш иқтидор соҳибларини қўллаб-қувватлаш борасида ҳам улкан имкониятлар эшигини очиб берди.

Биз республика Истеъдод маркази директори, профессор Ботир Қодиров билан мамлакатда ёш истеъдодларни аниқлаш ҳамда уларни тарбиялаш соҳасида амалга оширилаётган ишлар хусусида суҳбатлашдик.

— Она Туркистонимиз, умуман, Шарқ маданияти, маънавияти жаҳоншумул аҳамият қозонишида ноёб истеъдод соҳиблари — улуғ бобокалонларимизнинг ҳиссаси беқиёсдир, — дейди Ботир ака. — Хусусан, ватандошимиз жаҳонгир Амир Темур бетакрор заковати билан ўз салтанатини сиёсий, иқтисодий, ҳарбий, маданий жиҳатдан ривожланган давлатлар даражасида юксалтириш баробарида истеъдодларнинг камол топишига ҳам алоҳида аҳамият бергани тарихдан маълум. Зотан, жамият истеъдоднинг мивқеини белгилаганидек, ўз навбатида истеъдод ҳам жамият тараққиётида муҳим ўрин тутади. Истеъдод ва жамият ўзаро қонуний боғлиқ ижтимоий жараёндир. Надоматлар бўлсинки, мустамлакачиликка асосланган собиқ шўро жамиятида инсоний истеъдод фанда ҳам, амалда ҳам эътироф этилмади, қадрланмади. Гап келганда айтиш кераккки, ўша йилларда ҳам кўнглида истиқлол машъаласи ёниб турган юртимизнинг оқил раҳбарлари иқтидорли ёшлар эл-юрт келажагининг негизи экани ҳақида фикрлашдан тўхтамаганлар. Шу ўринда юртбошимиз Ислом Каримов республика раҳбарлигига келган дастлабки даврда — айнан 1990 йилнинг 15 январида собиқ СССР миқёсида биринчи бўлиб Ўзбекистонда истеъдодли ўқувчи-ёшларни саралаб, махсус мактабларда ўқитишни йўлга қўйиш тўғрисида қарор қабул қилинганини эслаш кифоя.

Мустақиллик шарофати билан эса бир асрдан кўпроқ давр мобайнида хўрланган миллий, шарқона қадриятларимизни тиклаш ва янги тараққиёт йўлига солиш билан боғлиқ улуғвор ишлар бошланиб кетди. Мамлакат раҳбарияти ташаббуси билан «Истеъдод» ва «Улуғбек» жамғармалари тузилгани ҳамда улар томонидан ёш истеъдодларнинг қўллаб-қувватланаётгани диққатга сазовор. Бу — жамиятимизнинг тараққиётга юз тутганидан яна бир ёрқин далолатдир.

— Республика Истеъдод маркази қачон ташкил топган?

— Истеъдод маркази Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг кўрсатмасига мувофиқ 1995 йилнинг 20 январида Халқ таълими вазирлиги ҳузурида ташкил этилди. Шуни қайд этиш жоизки, бунга қадар Термиз давлат университети қошида истеъдодли ўқувчи-ёшларни саралаш, уларни ўқитиш ва тарбиялашни ташкил этиш билан шуғулланувчи психология лабораторияси мавжуд эди. Истеъдод маркази ана шу Термиз лабораторияси негизида мамлакатимиз пойтахтида фаолият бошлади. Янги жойда илмий ишимиз учун зарур шарт-шароитлар яратиб берилаётганини миннатдорлик билан қайд этмоқчиман. Марказ ноёб ва нозик технологик ускуналар билан жиҳозланган. Ҳозирча соҳа бўйича етук мутахассис ходимларга эҳтиёж бор. Бу, албатта, фаолиятимиз миқёсининг кескин кенгайгани ва иш ҳажмининг ортиб бораётгани билан изоҳланади. Чунончи, яқинда марказдаги бўлимлар сони яна биттага кўпайди. Яъни республика Фан ва техника қўмитаси томонидан моддий таъминланадиган янги илмий-текшириш психология лабораторияси ташкил этилди. Бу лаборатория қобилиятли ёшларнинг мия фаолияти, нейрофизологик қонуниятларини, соддароқ айтсак, истеъдоднинг табиий имкониятлари асосини ўрганади. Шу боис врач-невропотолог, психиатр, биолог, математик, программист, психолог ва физик каби етук мутахассисларни марказимиздаги лабораторияларга ишга таклиф этмоқчимиз.

— Марказнинг фаолияти хусусида қисқача сўзлаб берсангиз.

— Шу пайтга қадар болаларнинг ақлий ривожланиш даражаси педагогиканинг анъанавий йўли билан, яъни мактаб баҳолари, қўшиқ айтиш, расм чизиш қобилиятларини ўрганиш асосида белгиланар эди. Аммо, менинг фикримча, худди ана шу анъанавий ёндашув оқибатида гуманитар ҳамда табиий ва техник фанлар соҳасида беқиёсу бебаҳо имкониятга эга иқтидорли ёшлар кашф этилмай қолаверарди. Ўйлаб кўринг, жаҳон фанининг даҳолари, юксак дарғалари бўлмиш қанчадан-қанча шахслар мактабда ўта қолоқ ўқувчи бўлганликлари тўғрисида кўплаб тарихий мисоллар мавжуд. Ахир, қобилиятлиларнинг ҳаммаси ҳам ўринлатиб қўшиқ айтиб, расм чизиши шарт эмаску. Аксинча, кузатишларимиз кўрсатмоқдаки, моддий ва маънавий дунёда катта кашфиётлар қила олиш қувватига эга юксак қобилиятли болалар, кўпинча, мактабда ҳеч кимнинг назарига тушмай юрадилар. Бундай ўсмирларнинг туғма истеъдодини фақат ақлий заковат савиясини белгилайдиган махсус психологик тестлар кўмагида аниқлаш мумкин. Жорий йилда марказимиз республиканинг 9 та вилоятида тест савол-жавобларини ўтказди. Тест синовларидан ўтган 7000 нафар 8-11 синф ўқувчиларининг 400 дан ортиги юксак ақлий заковат соҳиблари экани аниқланди.

Шунингдек, истеъдодли ёшларни юзага чиқариш бўйича ўтказилган республика танловига якун ясалди. Ақлий имкониятлари юқори бўлган зеҳнли ўқувчи-ёшлар аниқланиб, уларнинг 50 нафар энг иқтидорли вакили Улуғбек номидаги махсус стипендия ва ғолиблик дипломлари билан тақдирланди.

— Ҳамкасбларингиз орасида сиз мутасадди бўлган лабораториянинг довруғи кенг ёйилганидан хабардормиз. Илмий-тадқиқот ишларингиз, сиз жорий этаётган тест синовларининг ўзига хос жиҳатлари хусусида батафсилроқ тўхталсангиз.

— Қобилиятни аниқлашда биз халқаро андаза бўйича ақлий заковатга бериладиган баҳо — интеллектуал коэффицент даражаси асосида иш кўрамиз. Дейлик, боланинг ўртача интеллектуал коэффиценти 100 деб олсак, қобилиятлилик даражаси 115 рақамидан бошланади. Юқорида зикр этилган тест синовлари чоғида Қашқадарё вилоятининг Деҳқонобод туманига қарашли 69-мактаб ўқувчиси Акбар Қурбоновнинг ақлий заковати синовдан ўтган ўқувчилар орасида энг юқори кўрсаткич — 136 интеллектуал коэффицентига эга экани аниқланди. Акбаржон ҳам, тест синовларимизда ақлий заковатлари юқори кўрсаткичга эга экани қайд этилган бошқа истеъдодли ёшлар ҳам марказимизнинг доимий диққат-эътиборида бўладилар.

Марказ кўплаб олий, ўрта ва махсус билим юртлари, лицейлар билан узоқ муддатли битимлар тузмоқда. Бу аҳдлашувларга кўра биз лаёқатли ёшларни тест синовларимиз асосида ушбу илм масканларига танлаб берамиз. Илмий фаолиятимизни қисқа ва соддагина ифодалайдиган бўлсак, одатда, ўқитувчилар, ота-она, ҳатто ўсмир ҳам кўпинча ўзининг лаёқат йўналиши ва истеъдод даражасидан бехабар бўлади. Ана шундай пайтларда биз ўқувчи-ёшларни лаёқатига мос соҳаларга йўналтиришга ҳаракат қиламиз.

— Марказнинг истиқболи хусусида нималар дея оласиз?

— Боя айтиб ўтганимиздек, миллий бойлигимиз бўлмиш нодир қобилиятли, зукко, ностандарт тафаккурга эга ёшларга аҳамият бериш, уларнинг илмий асосда махсус ўқув муассасаларида замонавий таълим олишини таъминлаш маънавий ва иқтисодий тараққиётимизнинг муҳим омилидир. Марказнинг бу борадаги фаолияти мамлакатимизда илмий ва илмий-техник мутахассислар танқислигига тез орада барҳам беришда қўл келиши шубҳасиз. Республикамизда ислоҳотлар жараёни дадил одимлайверар экан, бизнинг марказ хизматига бўлган эҳтиёж янада ортиб бораверади. Чунки истеъдод маркази қобилиятли ёшларни аниқлаш, уларни лаёқатига қараб касбга йўналтиришдек замон ва ислоҳотлар талабига мос бўлган илмий-амалий, айни пайтда ижтимоий фаолият билан шуғулланмоқда.

Бундан ташқари, хорижий муаллифлар тестларининг марказ мутахассислари томонидан миллий муҳитимизга мослаштирилаётган вариантлари келгусида ўзимизда ҳам ана шу тестларни тўлдирадиган заковатни аниқлаш психологик методикалари яратилишига асос бўлиши мумкин. Қолаверса, илмий муассасамиз Марказий Осиё минтақасида ягона психологик марказдир. Биз соҳадош хорижий ташкилотлар билан ҳам ҳамкорликни йўлга қўя бошладик. Хуллас, истеъдод марказимиз яқин орада минтақада, балки унданда кенгроқ миқёсда йирик илмий муассаса сифатида ном қозонишига ишончим комил. Бунинг учун бизда етарли илмий салоҳият, шарт-шароит мавжуд.

Суҳбатдош: Ғулом МИРЗО, (ЎзА).

СЕН ҲУРЛАРГА АВЛОД БЎЛУРСАН

СЕЗАРМИСАН

Мен бир кун даштингда лола бўламан,
Бир кишнаб, тулпордек нола бўламан,
Ашки селобингда жола бўламан,
Ўшанда севарим сезармисан қиз.

Мен сенга бир ёнар сўзларни айтсам,
Уч юз олтмиш беш кун бўзларни айтсам,
Машрабсифат бўлган кезларни айтсам,
Ўшанда севарим сезармисан қиз.

Дардларим кўксимда турса изласам,
Бешиклар хор қилиб, кулса изласам,
Илонлар қўйнимга кирса изласам,
Ўшанда севарим сезармисан қиз.

Чақмоқлар ёнганда қулоқ сол, жоним,
Ёмғирлар тинганда қулоқ сол, жоним,
Деразангни очгил, кела қол, жоним,
Ўшанда севарим сезарсан сен қиз.

ГАПИР ЖОНГИНАМ

Шитирлаб тўкилган баргми, хазонми,
Сочларингга қўнган нурми, мезонми,
Кипригингни тўсган ёшми, маржонми,
Гапир, қурбонларинг бўлай жонгинам.

Нима у судралган булутми, қушми,
Баҳорим ўтдими, оҳ энди қишми,
Менга аён айла бу сирли тушни,
Гапир, ҳайронларинг бўлай жонгинам

Лабларинг шуъламми, гулми, ғунчами,
Биргина ўпганга ҳали шунчами,
Аразларинг кўпми-бир дунёчами,
Гапир, маржонларинг бўлай жонгинам.

Қошларинг қайрилма оймй, камонми
Кипригинг санчилса, ўлсам ёмонми
Оҳ бир табассум қил, омон-омонми,
Ганир, хандонларинг бўлай жонгинам...

КЕЛМАСАНГ, АГАР...

Келмасанг ҳам келади деб, —
Ҳавас қиламан
Севмасанг ҳам севади деб,
Фараз қиламан.

Гул тутаман тушларимда,
Оласан кулиб,
Уйғониб тушларимга
Ҳасад қиламан.

Севаман, куйинаман,
Шеърлар битаман.

Келсанг келгин, сулувгинам,
Келмасанг агар.
Сен инсофга келганда ман,
Араз қиламан...

***

Оёғингга урса ҳам бошин,
Дарё қилиб тўкса кўз ёшин,
Бўлай деса мангу сирдошинг,
Сен уларга ишонма гулим.

Сен бир қушсан, озод қумрисан,
Садаф ичра ягона дурсан,
Сен ҳурларга авлод бўлурсан,
Сен уларга ишонма гулим.

Баҳор ўтар, қолар хазони,
Фасли ишқдир булбул фиғони,
Ёнар маним аламли жоним,
Сен уларга ишонма гулим

Боғларингга тушганда туман,
Сочинг айлаб тўлқин ва суман,
Садоингга айла бир сухан,
Сен уларга ишонма гулим...

Шамсиддин САДОИЙ.

СУРАТЛАР ТАҚВИМДА БЕРИЛАДИ

Республика болалар бадиий ижодиёти марказида «Ўзбекистон неъматлари» мавзуида болалар уйлари ва ногиронлар махсус мактабларида тарбияланувчиларнинг чизган суратлари кўргазмаси бўлиб ўтди.

Республика «Маънавият» жамғармаси, халқ таълими илмий методик маркази ва «Тетропарк» швед фирмаси ҳамкорликда уюштирган бу кўргазмада вилоятлар ва Тошкент шаҳри вакиллари қатнашди. Жюри энг яхши 24 асарни танлаб олди. Улар Швейцарияда нашр этилиши мўлжалланган тақвимда берилади.

Ҳалил СУЛТОН.

19 МАМЛАКАТ БАЙРОҚЛАРИ ҲИЛПИРАМОҚДА

Айни кунларда пойтахтимиздаги «Алпомиш» спорт саройи бокс мухлислари билан гавжум бўлмоқда. Бу ерда илгари хабар қилганимиздек, бокс бўйича 18-Осиё чемпионати баҳслари ўтказилмоқда. Унда қитъанинг 19 мамлакати боксчилари ғолиблик учун кураш олиб боришяпти. Мусобақада 147 нафар «чарм қўлқоп» устаси қатнашаяпти.

Маълумки, юртимизда бундан олдин ҳам бокс бўйича бир қатор халқаро турнирлар ўтказилганди. Қитъа чемпионати баҳсларини эса мамлакатимиз биринчи марта қабул қиляпти. Шунинг учун ҳам бу нуфузли мусобақага юртимизда катта ҳозирлик кўрилди. Тайёргарлик юзасидан Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков бошчилигидаги ташкилий қўмита фаолият кўрсатди ва чемпионат низоми талабларидаги барча шарт-шароитлар яратилди. Жумладан, «Алпомиш» спорт саройи АИБА ва ФАБА талабларидан келиб чиқиб жиҳозланди. Спорт саройига Таиланддан келтирилган янги ринг ўрнатилди. Мусобақа қатнашчиларининг машғулотлар ўтказиш ва дам олиши билан боғлиқ масалалар ўз вақтида ҳал қилинди.

Чемпионат олдидан Бутунжаҳон ҳаваскор боксчилар уюшмаси (АИБА) ва Осиё бокс федерацияси (ФАБА) президенти, профессор Анвар Чаудри (Покистон) ҳамда ташкилий қўмита аъзолари, спорт делегациялари раҳбарлари иштирокида матбуот конференцияси ўтказилди. Анвар Чаудри журналистларнинг саволларига жавоб берар экан, Ўзбекистон боксчилари халқаро ва қитъа миқёсидаги мусобақаларда муваффақиятли қатнашиб, навбатдаги Осиё чемпионатининг ўз юртларида ўтказилиши учун муносиб нуфуз қозонганликларини эътироф этди. Шунингдек, у Ўзбекистон ва Марказий Осиё мамлакатларининг Осиё бокс федерациясига қўшилиши қитъа бокси даражасини янада кўтарганлигини алоҳида таъкидлади.

18-Осиё чемпионатида Корея, Эрон ва юртимиз боксчилари барча вазн тоифаси бўйича баҳсларда қатнашишяпти. Туркманистон ва Хитой бокс федерациялари ўзларининг 11 нафардан, Қозоғистон, Қирғизистон ва Тожикистон мамлакатлари 10 нафардан боксчисини Осиё чемпионатига йўллаган. Япония, Ҳиндистон, Филиппин, Таиланд, Қувайт, Монголия боксчилари чемпионатда 6-9 вазн тоифаси бўйича баҳсларга киришди. Қолган мамлакатлардан 1-5 нафаргача боксчи баҳсларда қатнашаяпти. Мутахассисларнинг фикрича, совринлар учун кураш асосан Таиланд, Ўзбекистон Корея, Қозоғистон, Эрон, Хитой ва Қирғизистон боксчилари ўртасида бориши кутиляпти.

18-Осиё чемпионатининг дастлабки учрашуви 51 кг вазн бўйича қозоғистонлик Болат Жумадилов ва индонезиялик Раҳмон Кликли ўртасида бўлди. Қозоғистон вакилини юртимиз бокс ихлосмандлари ҳам яхши билишади. У яқинда бўлиб ўтган Марказий Осиё ўйинларининг «олтин» медалига сазовор бўлганди. Бундан ташқари у қатор халқаро турнирларда ҳам ғолиб чиққан. Шунингдек, у жаҳон кубогининг соҳиби ҳамдир. Индонезиялик боксчи ҳисобида ҳам бир қанча халқаро турнирлар ғолиблиги бўлсада, у жаҳон кубоги соҳибига деярли қаршилик кўрсатолмади. Иккинчи раунднинг охирига бориб, Болат ўз рақибини учинчи марта нокдаунга учратиб, соф ғалабага эришди. Эслатиб ўтамиз, ушбу вазн тоифаси бўйича юртимиздан жаҳон чемпионатининг «кумуш» медали совриндори Ҳикматилла Аҳмедов баҳсларга киришган. Ҳикматилла Болат билан Марказий Осиё ўйинларининг ярим финалида учрашиб, очколар ҳисобида имкониятни бой берганди.

Мусобақанинг биринчи куни ҳамюртларимиздан Наримон Отаев рингга чиқди. У кореялик Бай Хью Жо билан ўзаро куч синашди. Жанг Наримон учун анча оғир кечди. Шунга қарамай у 9:5 ҳисобида рақибидан устун келди.

Шунингдек, ҳамюртларимиздан Дилшод Йўлдошев, Улуғбек Иброҳимов ва Руслан Чагаев ўзларининг дастлабки учрашувларида ғалаба қозонди.

Чемпионат 8 октябрга қадар давом этади. Эслатиб ўтамиз, ушбу қитъа чемпионатининг финалчилари келгуси йили Атлантада ўтказиладиган Олимпиада ўйинларига йўлланмани қўлга киритишади.

Расул ЖУМАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

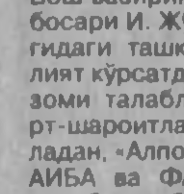

ЧЕМПИОНГА ХОС ЎЙИН КЎРСАТДИ

Футбол бўйича Ўзбекистон IV чемпионатининг 25-тур учрашувларига мухлислар томонидан қизиқиш жуда катта бўлди. Чунки МҲСК стадионида турнир пешқадамлари МҲСК ва «Навбаҳор»ўзаро учрашиши, Жиззахда эса пешқадамлардан яна бири Фарғонанинг «Нефтчи» жамоаси Ўзбекистон кубоги ўйинларининг ярим финалчиси «Сўғдиёна»га қарши майдонга чиқиши керак эди.

Айниқса, биринчи учрашувга қизиқиш кучли бўлди. Гарчи стадионга кириш чипталарининг баҳоси 100 сўмгача чиққан бўлсада, 17 минг томошабинга мўлжалланган МҲСК стадиони ҳақиқий футбол мухлислари билан деярли тўлди. Учрашув ҳам шунга яраша қизиқарли ўтди. Айтишимиз мумкинки, савия ва маҳорат жиҳатидан ушбу ўйин мавсумнинг энг яхши учрашувларидан бири бўлди. Учрашувнинг дастлабки дақиқасиданоқ ҳужумга ўтган «Навбаҳор» ўйинчилари томошабинлар ҳали ўз ўринларига жойлашиб улгурмасидан ҳисобни очишди. Ўнг қанотдан Олег Шацких узатган тўпни Ержан Ералиев боши билан дарвозага аниқ йўллади. Ушбу кутилмаган голдан ҳарбийчилар бироз саросимага тушиб қолишди. Уларнинг ўйини тезда ковушиб кетавермади. Фақат қарши ҳужумларнинг бирида Шуҳрат Раҳмонқулов ҳисобни тенглаштиргандан сўнггина МҲСК футболчилари майдонда эркин ҳаракат қила бошлашди. Биринчи бўлимнинг охирига бориб эса ҳарбийчилар майдонда ташаббусни бутунлай ўз қўлларига олишди ва натижада Шуҳрат Раҳмонқулов «Навбаҳор» дарвозасини яна икки бор аниқ нишонга олиб, ўзининг мавсумдаги биринчи «хет-трик»ига эришди. Тўпларнинг бирини у 11 метрлик жаримадан киритди.

Сўнгги дақиқалар ўйинчиларининг жисмоний таёргарлиги кучли бўлган Навбаҳор жамоасининг тўла устунлигида ўтсада, ҳисоб (3:2) учрашув охиригача ўзгармай қолди.

Жиззахда эса «Нефтчи» майдон эгаларидан 0:4 ҳисобида устун келди ва турнир жадвалининг иккинчи поғонасига кўтарилди.

Ушбу турда «Пахтакор»чи Дилмурод Назаровнинг бир йўла тўртта тўп муаллифи бўлганлигини ҳам алоҳида таъкидлаш жоиз. (Ушбу голлардан сўнг Дилмурод 21 тадан тўп муаллифи бўлган чемпионат тўпурарлари — Ойбек Усмонхўжаев ва Олег Шацкихга анча яқинлашиб келди.) «Пахтакор» ўз майдонида «Чирчиқ» жамоасини 6:2 ҳисобида мағлубиятга учратди.

Қолган учрашувларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Наврўз» — «Динамо» — 0:0, «Трактор» — «Атласчи» — 1:1, «Политотдел» — «Машъал» — 1:0.

Ушбу турнинг АСК — «Янгиер» учрашуви янгиерликларнинг Осиё кубок эгалари кубоги баҳсларида қатнашиши муносабати билан бошқа кунга қолдирилди. Футбол мухлислари учун қувончли хабар: «Янгиер» Осиё кубок эгалари кубоги баҳсларининг кейинги босқичига йўлланма олди. Маълумки, жамоамиз дастлабки учрашувда Туркманистоннинг «Турон» клубини 3:0 ҳисобида мағлубиятга учратганди. Ўтган ҳафтанинг охирида ўтказилган такрорий учрашувда дуранг натижа (1:1) қайд қилинди. Жамоамиз кейинги босқичда Эрон кубоги соҳиби билан учрашади.

Ўзбекистон чемпионатининг 26-тур учрашувлари 7 октябрда ўтказилади. Шу куни олимпия терма жамоамиз Қозоғистонда Олимпиада саралаш ўйинларининг ҳал қилувчи учрашувида қатнашади.

Ж. ЭРМУҲАММАД,
«Халқ сўзи» мухбири.

«Ўзбекистон темир йўллари» давлат корпорациясининг Фарғона бўлимида спортнинг ҳамма турларига алоҳида эътибор беришаяпти. «Темирйўлчи» футбол командаси эса бир неча йилдан буён республика биринчилигида қатнашиб мухлисларини хурсанд қилаяпти.

Суратда: «Темирйўлчи» футбол командаси президенти, «Ўзбекистон темир йўллари» Фарғона бўлими бошлиғининг ўринбосари Раҳматжон Эркабоев, команданинг пешқадам ўйинчиси Солижон Қурбонов билан суҳбатлашмоқда.

Тоҳиржон Ҳамроқулов олган сурат.

Хусусий тадбиркорлик ва кичик бизнесни қўллаб-қувватлаш Фонди (Бизнес — Фонд).
Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитаси,
Ўзбекистон Республикаси ташқи иқтисодий алоқалар миллий банки,
«Ўзтадбиркорбанк»

Республика тадбиркорлари ва фермерларининг «Ташаббус-95» танловини ўтказади.

«Ташаббус-95» танловининг мақсади — янги технологиялар асосида халқ истеъмоли моллари ва рақобатбардош маҳсулотларни ишлаб чиқариш бўйича муайян лойиҳаларга эга бўлган, ривожланаётган, ҳамда янги усулларни қўллаб фаолият кўрсатаётган хусусий ва кичик тадбиркорлик тузилмалари тажрибаларини аниқлаш, қўллаб-қувватлаш ва тиртиб қилишдан иборат.

«Ташаббус—95» танлови 1995 йилнинг октябрь—1996 йилнинг январь ойларида икки йўналиш: «Йил лойиҳаси» ва «Йил бизнесмени» бўйича ўтказилади.

Тадбиркорлар танловда қатнашиш ҳақидаги аризаларини Бизнес Фондининг Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри бўлимларига 1995 йилнинг 1 ноябрдан 10 декабригача топширишлари шарт.

Танловнинг вилоят тури якунлари 1995 йил 11 декабрдан 31 декабргача, республика якуни эса 1996 йилнинг 1 январидан 10 январигача ўтказилади.

Фаолиятида юқори натижаларга эришган ёки ўзига хос лойиҳаларга эга бўлган хусусий ва кичик фермер хўжаликларининг эгалари, раҳбарлари танлов иштирокчилари бўлишлари мумкин.

Танлов қатнашчилари ариза билан биргаликда, қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар:

а) «Йил лойиҳаси» бўйича (ҳар бир лойиҳанинг муаллифи уч кишидан ортиқ бўлмаслиги керак):
— муаллифлар ҳақида маълумот;
— лойиҳанинг қисқача моҳияти;
— лойиҳанинг бизнес — плани;
— консалтинг ёки эксперт марказларининг расмий хулосаси.

б) «Йил бизнесмени (фермер)» бўйича:
— иштирокчи ҳақида маълумот;
— фаолиятнинг йил якунлари бўйича қисқача маълумот;
— фаолият якунларини тасдиқловчи ҳужжатлар нусхаси.

Танловга келиб тушган ишларни етакчи мутахассислар ва олимлардан иборат Республика эксперт комиссияси кўриб чиқади.

«Ташаббус — 95» танловида 1—3 ўринни эгаллаган «Йил бизнесмени» ғолибларига пул мукофоти; «Йил лойиҳаси» ғолибларига эса имтиёзли кредитлар берилади.

Танловда махсус мукофотлар ҳам таъсис этилади.

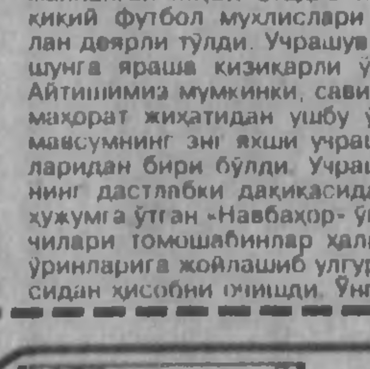

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ.

БЎЛИМЛАР: Парламент 33-57-34; Хатлар 33-07-48; Қишлоқ хўжалиги 36-07-94; Иқтисодиёт 36-36-65; Маънавият 36-35-60; Ахборот 36-29-89; Тунги муҳарририят 33-10-28.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 19-уй.

Навбатчи муҳаррир — О. Раҳимов.
Навбатчи — Т. Долиев.

Руйхатдан ўтиш тартиби № 0001 Буюртма Г. — 0452. 51671 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Босишга топшириш вақти — 21.00 Босишга топширилди — 22.00 1 2 3 4 5 6